

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

1. DEFINITIES

De in deze algemene voorwaarden met een hoofdletter geschreven begrippen zijn definitief en hebben de volgende betekenis:

- Aannemer: de, in de bijzondere voorwaarden, als zodanig benoemde aannemer;
- Opdrachtgever: de, in de bijzondere voorwaarden als zodanig benoemde, opdrachtgever van de Aannemer;
- Hoofdaannemingsovereenkomst: de overeenkomst tussen de Aannemer en de Opdrachtgever (met inbegrip van alle daarbij horende bijlagen en alle daarop toepasselijke regelgeving en normen). Om misverstanden te vermijden, wordt benadrukt dat dergelijke overeenkomst – indien de Opdracht een overheidsopdracht betreft – ook kan bestaan uit een bestek of gunningsleidraad;
- Opdracht: de opdracht waarmee de Aannemer, middels de Hoofdaannemingsovereenkomst, door de Opdrachtgever is belast;
- Onderaannemer: de, in de bijzondere voorwaarden als zodanig benoemde, onderaannemer van de Aannemer;
- Deelopdracht: het – in de bijzondere voorwaarden nader omschreven – gedeelte van de Opdracht, dat door de Aannemer in onderaanneming wordt toevertrouwd aan de Onderaannemer;
- Onderaannemingsovereenkomst: de overeenkomst tussen de Aannemer en de Onderaannemer (bestaande uit – onder meer, doch niet uitsluitend – de bijzondere voorwaarden en deze algemene voorwaarden) m.b.t. de uitvoering van de Deelopdracht door de Onderaannemer.

2. TOTSTANDKOMING VAN DE ONDERAANNEMINGSOVEREENKOMST

De Onderaannemingsovereenkomst komt tot stand door en treedt – onder opschortende voorwaarde van inwerkingtreding van de Hoofdaannemingsovereenkomst – in werking op het eerste van volgende tijdstippen:

- (i) de ondertekening door de Onderaannemer van de, door de Aannemer ondertekende, bijzondere voorwaarden;
- (ii) de aanvang van de uitvoering van de Deelopdracht door de Onderaannemer, na ontvangst door de Onderaannemer van de door de Aannemer ondertekende bijzondere voorwaarden;
- (iii) 15 kalenderdagen na ontvangst door de Onderaannemer van de door de Aannemer ondertekende bijzondere voorwaarden (behoudens indien de Onderaannemer voordien schriftelijk en uitdrukkelijk te kennen heeft gegeven de Onderaannemingsovereenkomst niet te aanvaarden).

3. INTERPRETATIE

- (a) De documenten die deel uitmaken van de Onderaannemingsovereenkomst zijn samen te lezen en zijn wederzijds verhelderend.
- (b) In geval van tegenstrijdigheden tussen de bepalingen van de bijzondere voorwaarden en deze algemene voorwaarden, primeren de bepalingen van de bijzondere voorwaarden. In geval van andere tegenstrijdigheden in of tussen twee of meer documenten die deel uitmaken van de Onderaannemingsovereenkomst, zal – indien en voor zover de desgevallend in de Hoofdaannemingsovereenkomst voorziene interpretatieregels daaromtrent geen uitsluitel bieden – daaraan in redelijkheid en billijkheid een interpretatie worden gegeven die het best de door de betrokken eisen nagestreefde doelstellingen realiseert.
- (c) Indien in deze algemene voorwaarden (of elders in de Onderaannemingsovereenkomst) naar specifieke regelgeving wordt verwezen en die regelgeving op enig ogenblik wordt gewijzigd of vervangen, wordt de verwijzing naar de gewijzigde of vervangen regelgeving vanaf dat ogenblik gelezen als een verwijzing naar de nieuwe of aanvullende regelgeving.
- (d) In geen geval zullen de algemene (factuur- of administratieve)voorwaarden van de Onderaannemer (zowel de huidige als eventuele toekomstige) van toepassing zijn op de opdracht van de Onderaannemer (zelfs niet indien daarin wordt bepaald dat enkel de algemene (factuur- of administratieve)voorwaarden van de Onderaannemer van toepassing zijn). De Onderaannemer doet aldus uitdrukkelijk en onherroepelijk afstand van zijn eigen (huidige en toekomstige) algemene (factuur- en administratieve)voorwaarden.
- (e) De Onderaannemer dient er te allen tijde over te waken dat alle taken en prestaties in verband met zijn opdracht, zo worden ingevuld en – indien nodig – worden aangevuld, dat er zich geen hiaten voordoen (noch op technisch, noch op organisatorisch vlak).

4. DRAAGWIJDTE VAN DE DEELOPDRACHT

- (a) De uitvoering van de Deelopdracht omvat alle prestaties die nodig zijn om de Deelopdracht tijdig, naar behoren en overeenkomstig de bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst, de toepasselijke regelgeving (zoals die van tijd tot tijd wordt gewijzigd) en de regels van de kunst uit te voeren, zelfs indien dergelijke prestaties niet uitdrukkelijk in de Onderaannemingsovereenkomst zijn voorzien of beschreven.
- (b) De Onderaannemer:
 - (i) verklaart en erkent uitdrukkelijk voorafgaand aan de ondertekening van de Onderaannemingsovereenkomst en de uitvoering van de Deelopdracht, voldoende tijd en gelegenheid te hebben gehad om de Deelopdracht en de Onderaannemingsovereenkomst volledig en nauwkeurig te bestuderen en aldus de Onderaannemingsovereenkomst te hebben afgesloten met kennis van zaken;
 - (ii) acht zich, naar aanleiding van zijn nauwkeurig onderzoek van de Deelopdracht en de Onderaannemingsovereenkomst, perfect in staat om de Deelopdracht tijdig, naar behoren, conform de bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst en naar voldoening van de Aannemer uit te voeren. De Onderaannemer erkent bijgevolg geen aanspraak te kunnen maken op enige meerprijs en/of termijnsverlenging uit hoofde van (beweerde) onduidelijkheden, onverenigbaarheden, leemtes of hiaten in de Onderaannemingsovereenkomst;
 - (iii) bevestigt volledig op de hoogte te zijn van de omvang en moeilijkheidsgraad van de Deelopdracht, alsmede vertrouwd te zijn met de modaliteiten van deze Onderaannemingsovereenkomst en de specifieke omgevingsomstandigheden van de bouwplaats. Door de werken aan te vatten, aanvaardt de Onderaannemer de (eigenschappen van de) bouwplaats (met inbegrip van gebeurlijke bestaande werken of werken uitgevoerd door andere onderaannemers waarop door de Onderaannemer moet worden verdergewerkt) in de staat waarin die zich bevindt(/bevinden).
- (c) Alle kosten die (1) de Onderaannemer moet maken in verband met de uitvoering van de Deelopdracht of (2) als gevolg van de uitvoering van de Deelopdracht moet ondergaan, zijn voor zijn eigen rekening, behoudens indien en voor zover de Onderaannemingsovereenkomst uitdrukkelijk anders bepaalt.

5. BACK-TO-BACK PRINCIPE – TRANSPARANTIEREGEL

5.1. Algemeen

- (a) De Onderaannemer staat ten aanzien van de Aannemer op back-to-back basis in voor (de naleving en uitvoering van) alle verplichtingen, risico's en aansprakelijkheden van de Aannemer met betrekking tot de Deelopdracht op grond van de Hoofdaannemingsovereenkomst,

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

derwijze dat de Aannemer dienaangaande nooit “tussen hamer en aambeeld” kan terechtkomen. De Onderaannemer verklaart en erkent uitdrukkelijk (1) te dien einde terdege kennis te hebben genomen van de relevante bepalingen van de Hoofdaannemingsovereenkomst en – desgevallend – van de, op de Hoofdaannemingsovereenkomst, toepasselijke regelgeving en (2) in te stemmen met de bepalingen ervan, evenals met de transparante doorwerking ervan in de Onderaannemingsovereenkomst. Dit geldt in het bijzonder (doch niet uitsluitend) indien de Opdracht een overheidsopdracht betreft en onderworpen is aan specifieke (overheidsopdrachten)regelgeving (zoals bijvoorbeeld, doch niet uitsluitend, de AAV of AUR).

Voor de goede orde, wordt benadrukt dat voormeld back-to-back principe geenszins beperkt is tot de technische voorschriften uit de Hoofdaannemingsovereenkomst m.b.t. de Deelopdracht, maar tevens de administratieve en overige bepalingen van (toepassing op) de Hoofdaannemingsovereenkomst behelst.

(b) De Onderaannemer verklaart en erkent uitdrukkelijk dat:

- (i) de naleving door de Onderaannemer van het in dit artikel 5 omschreven back-to-back principe een essentiële voorwaarde is voor de Aannemer om de Onderaannemingsovereenkomst af te sluiten met de Onderaannemer, zonder dewelke de Aannemer deze overeenkomst niet had gesloten;
- (ii) het perfect gebruikelijk en normaal is dat in onderaannemingsovereenkomsten back-to-back clausules, zoals het in dit artikel 5 omschreven back-to-back principe, worden opgenomen en dat de (economische) risico's die daarmee gepaard gaan, contractueel ten laste van de onderaannemer worden gelegd. In ieder geval heeft de Onderaannemer de risico's hieromtrent afdoende verrekend in de onderaannemingsprijs, die geldt als (voldoende) tegenprestatie van de Aannemer voor (o.m.) de verlegging van die risico's.

5.2. Invulling - Toepassing

(a) De Onderaannemer is er bij de realisatie van de Deelopdracht te allen tijde toe gehouden om zijn verplichtingen zodanig te vervullen, dat de Aannemer er toe in staat is om zijn corresponderende verplichtingen ten aanzien van de Opdrachtgever tijdig, naar behoren en volledig te vervullen. De Onderaannemer zal derhalve slechts ontslaan zijn van zijn verplichtingen m.b.t. de Deelopdracht, of geacht worden deze verplichtingen te hebben voldaan, in de mate en op het ogenblik dat hetzelfde ook geldt voor de Aannemer in zijn rechtsverhouding tot de Opdrachtgever. De Onderaannemer waarborgt de uitvoering van zijn taken en verplichtingen m.b.t. de Deelopdracht overeenkomstig de bepalingen van de Hoofdaannemingsovereenkomst.

(b) De Onderaannemer kan ten aanzien van de Aannemer geen beroep doen op overmacht, onvoorziene omstandigheden, verandering van omstandigheden, verstoring van het contractueel evenwicht of andere (of ruimere) verweermiddelen of rechten:

- (i) tenzij indien, voor zover en op het ogenblik dat de Aannemer deze verweermiddelen of rechten, op grond van de bepalingen van de Hoofdaannemingsovereenkomst (met inbegrip van de, desgevallend, op de Hoofdaannemingsovereenkomst toepasselijke regelgeving), kan doen gelden ten opzichte van de Opdrachtgever; en
- (ii) op voorwaarde dat dergelijke verweermiddelen of rechten in de Onderaannemingsovereenkomst niet uitdrukkelijk zijn uitgesloten.

De Aannemer dient de Onderaannemer alleszins slechts:

- (i) voor meerwerken, onvoorziene omstandigheden, verandering van omstandigheden, verstoring van het contractueel evenwicht, overmacht of gelijkaardige situaties te vergoeden; en/of
- (ii) een verlenging van de overeengekomen uitvoeringstermijn toe te staan;

indien, voor zover en van zodra de Aannemer daarvoor een corresponderende vergoeding en/of termijnsverlenging heeft verkregen van de Opdrachtgever (= opschortende voorwaarde). In geen geval, kan de Aannemer verantwoordelijk worden geacht voor het mislukken van onderhandelingen met de Opdrachtgever of voor een weigering van de Opdrachtgever i.v.m. aanspraken of rechten die de Onderaannemer wil doen gelden jegens de Aannemer.

(c) Indien de Onderaannemer, uit hoofde van de Onderaannemingsovereenkomst, recht heeft op toekenning van een termijnsverlenging en/of op betaling van een schadevergoeding of meerprijs door de Aannemer (zonder dat dit te wijten is aan een tekortkoming van de Aannemer), kan de omvang daarvan nooit de (corresponderende) termijnsverlenging/het (corresponderende) bedrag overschrijden dat de Aannemer zal ontvangen van de Opdrachtgever, en zal dergelijk(e) termijnsverlenging/bedrag slechts verschuldigd zijn indien en van zodra de Aannemer de corresponderende termijnsverlenging/vergoeding heeft verkregen van de Opdrachtgever (= opschortende voorwaarde).

(d) Indien de Aannemer, overeenkomstig de bepalingen van de Hoofdaannemingsovereenkomst (of de, desgevallend, op de Hoofdaannemingsovereenkomst toepasselijke regelgeving), inzake de uitvoering van de Deelopdracht specifieke termijnen moet naleven, is de Onderaannemer er t.a.v. de Aannemer toe gehouden om (voor de uitvoering van zijn corresponderende verplichtingen) kortere termijnen te hanteren, zodanig dat de Aannemer nog over voldoende tijd beschikt om tijdig aan zijn verplichtingen t.a.v. de Opdrachtgever te kunnen voldoen.

Dit geldt in het bijzonder – doch niet uitsluitend – m.b.t. in de Hoofdaannemingsovereenkomst (of in de, op de Hoofdaannemingsovereenkomst toepasselijke, regelgeving) voorziene dwingende (verval)termijnen voor melding van werfverstoring of onvoorziene (bar) omstandigheden die recht kunnen geven op toekenning van een meerprijs en/of termijnsverlenging. Daarbij is de Onderaannemer er bovendien toe gehouden om aan de Aannemer alle nodige, nuttige en – desgevallend – op grond van de Hoofdaannemingsovereenkomst vereiste informatie en documentatie (in de, desgevallend, in de Hoofdaannemingsovereenkomst vereiste vorm) te bezorgen.

(e) Alle verklaringen en erkenningen die de Aannemer in de Hoofdaannemingsovereenkomst aflegt ten gunste van de Opdrachtgever en die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op de Deelopdracht, worden geacht op exact dezelfde wijze door de Onderaannemer t.a.v. de Aannemer te zijn afgelegd en bevestigd.

(f) Zijn (o.m.) integraal ten laste van de Onderaannemer:

- (i) gebeurlijke kortingen wegens minderwaarde m.b.t. de Deelopdracht, opgelegd door de Opdrachtgever aan de Aannemer;
- (ii) gebeurlijke straffen, boetes of forfaitaire schadevergoedingen m.b.t. de Deelopdracht, opgelegd door de Opdrachtgever aan de Aannemer;
- (iii) gebeurlijke meeruitgaven van het technisch controlebureau of andere derden die door de Opdrachtgever – overeenkomstig de bepalingen van de Hoofdaannemingsovereenkomst – ten laste worden gelegd van de Aannemer, ingevolge enig handelen of nalaten van de Onderaannemer;
- (iv) financiële lasten en meerkosten voor de Aannemer ingevolge vertraging in het behalen van gebeurlijke mijlpalen of bindende deeltermijnen en/of in de toekenning van de voorlopige of definitieve oplevering door de Opdrachtgever, te wijten aan enige tekortkoming van de Onderaannemer;
- (v) eventuele meerkosten voor uitvoering van de Deelopdracht conform de bepalingen van de Hoofdaannemingsovereenkomst.

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

- (g) De Aannemer zal alle gegevens, documenten, inlichtingen, instructies, richtlijnen, vragen en enige andere informatie die hij van de Opdrachtgever ontvangt en die relevant zijn voor de uitvoering van de Deelopdracht, aan de Onderaannemer overmaken. In voorkomend geval, is de Onderaannemer ertoe gehouden daaraan tijdig het gepaste gevolg te geven.
De Onderaannemer dient te allen tijde (al dan niet op eenvoudig verzoek daartoe van de Aannemer) zo spoedig mogelijk – en rekening houdend met de, desgevallend, in de Hoofdaannemingsovereenkomst voorziene termijnen – aan de Aannemer alle nuttige of nodige informatie en documentatie m.b.t. de Deelopdracht te bezorgen, die voor de Aannemer dienstig kan zijn voor de uitoefening van zijn rechten onder de Hoofdaannemingsovereenkomst.

6. UITVOERINGSGARANTIE(S)

- (a) Tot zekerheid van de nakoming van zijn verplichtingen onder de Onderaannemingsovereenkomst, dient de Onderaannemer – uiterlijk binnen 10 kalenderdagen na de totstandkoming van de Onderaannemingsovereenkomst – ten gunste van de Aannemer een uitvoeringsgarantie te (doen) stellen voor een bedrag gelijk aan 10% van de onderaannemingsprijs. Voormelde uitvoeringsgarantie dient de vorm aan te nemen van een onvoorwaardelijke, abstracte en niet in tijd beperkte (of op enigerlei wijze opzegbare) bankgarantie op eerste verzoek, gesteld door een erkende, gereputeerde en solvabele financiële instelling of borgstellingskas, (substantieel) conform het in bijlage A opgenomen model.
- (b) De uitvoeringsgarantie zal worden vrijgegeven als volgt:
- naar aanleiding van de voorlopige oplevering van de Deelopdracht (doch ten vroegste na goedkeuring door de Aannemer en de Opdrachtgever van het as-built dossier m.b.t. de Deelopdracht en eventuele andere, vereiste, opleverdocumenten): vrijgave van de helft van het initiële bedrag van de uitvoeringsgarantie. Deze vrijgave wordt verminderd met enerzijds de eventuele reeds op de uitvoeringsgarantie getrokken/aangerekende bedragen en anderzijds met de (door de Aannemer redelijkerwijze geraamde) herstellkosten van eventuele openstaande restpunten;
 - naar aanleiding van de definitieve oplevering van de Deelopdracht: vrijgave van het (op dat ogenblik uitstaande) saldo (desgevallend verminderd met de (door de Aannemer redelijkerwijze geraamde) herstellkosten van eventuele openstaande restpunten).
- (c) Indien de bijzondere voorwaarden dit expliciet voorzien, dient de Onderaannemer – uiterlijk binnen 10 kalenderdagen na de totstandkoming van de Onderaannemingsovereenkomst – eveneens tot zekerheid van de nakoming van zijn verplichtingen onder de Onderaannemingsovereenkomst, ten gunste van de Aannemer een borgstelling te verschaffen, gesteld door de moederverenootschap van de Onderaannemer (of enige andere verenootschap goedgekeurd door de Aannemer) conform het model opgenomen als bijlage bij de bijzondere voorwaarden.
- (d) Indien en zo lang de uitvoeringsgarantie niet (tijdig), overeenkomstig artikel 6(a), wordt gesteld, is de Aannemer ertoe gerechtigd om – van rechtswege en zonder voorafgaande ingebrekestelling – ten titel van waarborg, inhoudingen te verrichten op de facturen van de Onderaannemer, naar keuze van de Aannemer:
- telkens ten belope van 10% van het factuurbedrag; of
 - telkens ten belope van het gehele (of gedeeltelijke, indien anders het totaalbedrag van 10% van de onderaannemingsprijs zou worden overschreden) factuurbedrag, totdat aldus een totaalbedrag van 10% van de onderaannemingsprijs is bereikt.
- De vrijgave van de aldus ingehouden bedragen, zal geschieden overeenkomstig artikel 6(b).
- (e) Voor de goede orde, verklaren de partijen uitdrukkelijk dat de overeenkomstig dit artikel gestelde uitvoeringsgarantie de aansprakelijkheid van de Onderaannemer op generlei wijze beperkt.

7. UITVOERINGSTERMIJN, PLANNING EN COÖRDINATIE

7.1. Organisatie en coördinatie van de werken

- (a) De Onderaannemer staat – rekening houdend met de bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst en onverminderd artikel 7.1(b) – in voor de planning, organisatie en de coördinatie van de Deelopdracht.
- (b) De Onderaannemer dient zich, bij de uitvoering van de Deelopdracht, te allen tijde, te schikken naar de instructies van de Aannemer met betrekking tot de organisatie en de coördinatie van de Opdracht, zonder uit hoofde daarvan aanspraak te kunnen maken op enige meerkost of termijnsverlenging (behoudens indien deze Onderaannemingsovereenkomst daarin voorziet).

7.2. Planning

- (a) De Onderaannemer is ertoe gehouden om de Deelopdracht uit te voeren overeenkomstig de, aan de Onderaannemingsovereenkomst gehechte, planning.

Voor de goede orde wordt verduidelijkt dat, behoudens indien in de bijzondere voorwaarden uitdrukkelijk anders is bepaald en behalve wat gebeurlijke mijlpaal- en einddata betreft, gebeurlijke in de – aan de Onderaannemingsovereenkomst gehechte – planning vermelde concrete data en uitvoeringsperiodes steeds richtinggevend zijn en enkel de, uit die planning af te leiden, uitvoeringstermijnen (m.b.t. de verschillende fases van de Deelopdracht) bindend zijn. Indien de werken niet (om redenen vreemd aan de Onderaannemer) op de, desgevallend in de planning vermelde, vaste data kunnen aanvangen, kan de Onderaannemer daaraan derhalve geen rechten ontlenen (behalve indien en voor zover deze Onderaannemingsovereenkomst daarin expliciet voorziet), doch blijft de Onderaannemer er wel toe gehouden om de in de planning voorziene uitvoeringstermijnen – vanaf de datum dat de werken wel kunnen worden aangevat – strikt te respecteren.

Om misverstanden te vermijden, wordt verduidelijkt dat volgende, hierboven gebruikte, termen als volgt moeten worden begrepen:

- de term “uitvoeringsperiode” slaat op de exacte periode tussen twee bepaalde – of te bepalen – vaste data (bijv. van 1 januari tot 31 maart); en
 - de term “uitvoeringstermijn” slaat op de voorziene duurtijd van bepaalde werkzaamheden en staat los van de periode waarin die werkzaamheden moeten worden uitgevoerd (bijv. 3 maanden).
- (b) In overleg met de Aannemer, dient de Onderaannemer het gedeelte van de globale planning van de Opdracht dat betrekking heeft op de Deelopdracht, uit te werken tot een gedetailleerde uitvoeringsplanning m.b.t. de Deelopdracht. Deze gedetailleerde uitvoeringsplanning dient – desgevallend – tijdig aan de Aannemer te worden overgemaakt, zodat de Aannemer die kan opnemen in zijn globale uitvoeringsplanning en tijdig aan de Opdrachtgever kan voorleggen.
- (c) De gedetailleerde uitvoeringsplanning van de Onderaannemer moet minstens:
- een duidelijk beeld geven van de planning en fasering van de uit te voeren werken in elke periode van de uitvoeringstermijn en op elke locatie van het bouwterrein, met expliciete vermelding van o.m. (doch niet uitsluitend) gebeurlijke kritische taken, gebeurlijke interferenties met andere loten, op elk ogenblik in te zetten aantal personeelsleden, etc.;
 - in overeenstemming zijn met de globale planning van de Opdracht, alsmede met de daarin – desgevallend – opgenomen mijlpalen en bindende deeltermijnen;

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

- (iii) rekening houden met de voor de afgifte van de nodige vergunningen, machtigingen en toelatingen nodige termijnen, evenals met de termijnen nodig voor de goedkeuring van documenten door de Aannemer en/of de Opdrachtgever;
 - (iv) rekening houden met de termijnen nodig voor de vereiste keuring, beproeving of het testen van de producten, materialen en processen die door Onderaannemer worden aangewend bij de uitvoering van de Deelopdracht;
 - (v) derwijze worden opgesteld dat gebeurlijk hinder voor de Opdrachtgever, de Aannemer en andere, bij de Opdracht betrokken, onderaannemers en voor de omgeving van de bouwplaats, ingevolge de uitvoering van de Deelopdracht, zoveel mogelijk kan worden vermeden.
- (d) De gedetailleerde uitvoeringsplanning van de Onderaannemer dient door de Onderaannemer minstens eenmaal per maand te worden geüpdatet en alleszins telkens:
- (i) in functie van gebeurlijke wijzigingen aan de globale planning van de Opdracht; en
 - (ii) indien dat, overeenkomstig de bepalingen van de Hoofdaannemingsovereenkomst of anderszins, is vereist.
- In geen geval kan een aanpassing aan de gedetailleerde uitvoeringsplanning van de Onderaannemer, zonder uitdrukkelijke instemming daarmee van de Aannemer, leiden tot een wijziging van de geplande einddata en/of gebeurlijke mijlpaaldata of andere bindende deeltermijnen.

7.3. Uitvoeringstermijn

- (a) De Onderaannemer is ertoe gehouden om de Deelopdracht uit te voeren en af te werken binnen de, in de aan de Onderaannemingsovereenkomst gehechte planning voorziene, uitvoeringstermijn (en, desgevallend, bindende deeltermijnen). De Onderaannemer verklaart en erkent uitdrukkelijk dat naleving van voormelde uitvoeringstermijn(en) door de Onderaannemer een essentiële voorwaarde is voor de Aannemer van de Onderaannemingsovereenkomst, zonder dewelke de Aannemer de Onderaannemingsovereenkomst niet had gesloten.
- (b) Behoudens indien en voor zover dergelijke overschrijding het rechtstreekse gevolg is van een aangetoonde tekortkoming van de Aannemer (en tenzij elders in de Onderaannemingsovereenkomst hogere bedragen zijn voorzien), heeft de Aannemer:
- (i) in geval van overschrijding van de geplande einddatum, van rechtswege en zonder voorafgaande ingebrekestelling, recht op betaling van een schadevergoeding door de Onderaannemer van 5.000 euro, vermeerderd met een bedrag van 0,1% van de onderaannemingsprijs (evenwel met een minimum van 250 euro) per begonnen kalenderdag vertraging (evenwel in totaal beperkt tot 10% van de onderaannemingsprijs of, indien de onderaannemingsprijs minder dan 50.000 euro bedraagt, tot 7.500 euro);
 - (ii) in geval van overschrijding van een mijlpaaldatum of bindende deeltermijn, van rechtswege en zonder voorafgaande ingebrekestelling, recht op betaling van een schadevergoeding door de Onderaannemer van 3.000 euro, vermeerderd met een bedrag van 0,05% van de onderaannemingsprijs (evenwel met een minimum van 100 euro) per begonnen kalenderdag vertraging per overschreden mijlpaaldatum of bindende deeltermijn (evenwel in totaal beperkt tot 10% van de onderaannemingsprijs of, indien de onderaannemingsprijs minder dan 50.000 euro bedraagt, tot 5.000 euro).
- De hiervoor bedoelde schadevergoedingen:
- (i) kunnen, desgevallend, cumulatief worden toegepast en mogen door de Aannemer – naar eigen goeddunken – (1) van rechtswege worden afgehouden van, aan de Onderaannemer, verschuldigde bedragen of (2) worden afgeroepen onder de uitvoeringsgarantie;
 - (ii) gelden onder voorbehoud van het bewijs van omvangrijkere schade in hoofde van de Aannemer (en doen derhalve geenszins afbreuk aan het recht van de Aannemer op integrale vergoeding van de door de Aannemer, ingevolge de vertraging in de uitvoering van de Deelopdracht, geleden aangetoonde schade indien die hoger is dan de hiervoor bedoelde forfaitaire schadevergoedingen);
 - (iii) zijn, desgevallend, van toepassing bovenop gebeurlijke boetes en/of schadevergoedingen waartoe de Aannemer t.a.v. de Opdrachtgever is gehouden ingevolge voormelde overschrijding, die – overeenkomstig artikel 5.2(f)(ii) – ten laste zijn van de Onderaannemer.
- (c) Indien, op enig ogenblik tijdens de uitvoering van de werken, een achterstand wordt vastgesteld ten opzichte van de planning en/of de daarin voorziene bindende deeltermijn(en), dient de Onderaannemer onverwijld – in overleg met de Aannemer – (maar) op zijn (eigen) kosten en risico:
- (i) een realistische inhaalplanning op te maken en ter informatie voor te leggen aan de Aannemer (waaruit geenszins enige wijziging van de geplande einddata en/of gebeurlijke mijlpaaldata of andere bindende deeltermijnen kan worden afgeleid); en
 - (ii) alle gepaste maatregelen te nemen (zoals bijvoorbeeld, doch niet uitsluitend, het inzetten van extra middelen en/of personeel, het verlengen van de dagelijkse arbeidsduur en/of het verderzetten van de werken in de weekends en tijdens (bouw- of collectieve)verlofdagen) om die achterstand in te lopen en verdere vertraging te vermijden. Daarbij is het – onverminderd artikel 10(k) – de uitsluitende verantwoordelijkheid van de Onderaannemer om daarvoor tijdig alle nodige administratieve en praktische maatregelen te treffen en alle vereiste vergunningen en toelatingen te bekomen.
- (d) Mocht op enig ogenblik blijken dat de Onderaannemer in de onmogelijkheid is de werken kwalitatief te beëindigen overeenkomstig de in de planning voorziene mijlpalen, bindende deeltermijnen en/of uiterlijk op de geplande einddatum, is de Aannemer er – onverminderd artikel 7.3(c) – toe gerechtigd om (naar zijn goeddunken):
- (i) op kosten en risico van de Onderaannemer, (een of meerdere andere onderaannemers met) het nodige materieel en vakkundig personeel in te schakelen om de werken alsnog zo spoedig mogelijk, naar wens van de Opdrachtgever, te voltooien; en/of
 - (ii) mogelijke vertragsboetes of -vergoedingen die door de Opdrachtgever, ingevolge de door de Onderaannemer opgelopen vertraging, aan de Aannemer zouden kunnen worden opgelegd (ongeacht of de Opdrachtgever dat daadwerkelijk reeds heeft gedaan of daarmee reeds heeft bedreigd) reeds provisioneel af te houden van, aan de Onderaannemer, verschuldigde bedragen of af te roepen onder de uitvoeringsgarantie.
- (e) De Onderaannemer verklaart en erkent uitdrukkelijk dat een gebeurlijke verlenging of verschuiving van de contractueel voorziene uitvoeringstermijn die (1) niet toe te rekenen is aan de Onderaannemer en (2) niet het rechtstreekse gevolg is van een aangetoonde tekortkoming in hoofde van de Aannemer, de Onderaannemer als zodanig geen recht verleent op betaling door de Aannemer van enige meerprijs of (schade)vergoeding. Als ervaren en professionele onderaannemer, is de Onderaannemer zich er immers van bewust dat dergelijke verlengingen of verschuivingen van de contractueel voorziene uitvoeringstermijn – bijvoorbeeld ingevolge onvoorziene omstandigheden of vertraging opgelopen door andere actoren betrokken bij de uitvoering van de Opdracht – inherent zijn aan de uitvoering van elk bouwproject. De Onderaannemer verklaart en erkent uitdrukkelijk daarmee afdoende rekening te hebben gehouden in de onderaannemingsprijs en in zijn uitvoeringsplanning. Slechts indien en in de mate dat enige verlenging of verschuiving van de contractueel voorziene uitvoeringstermijn die niet toe te rekenen is aan de Onderaannemer, de perken van hetgeen daaromtrent door een professionele en ervaren onderaannemer redelijkerwijze kon worden verwacht (rekening houdend met de omvang en de complexiteit van de Opdracht,

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

evenals met de veelheid aan actoren betrokken bij de uitvoering van de Opdracht) onmiskenbaar en op substantiële wijze overschrijdt, kan de Onderaannemer uit hoofde daarvan – overeenkomstig de bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst – mogelijkerwijze aanspraak maken op een meerprijs en/of termijnsverlenging.

8. UITVOERINGSDOCUMENTEN

- (a) De Onderaannemer staat op eigen kosten, risico en verantwoordelijkheid in voor de tijdige opmaak, aanbidding ter goedkeuring, wijziging en aanpassing van alle detail- en uitvoeringstekeningen en -plannen, studies, berekeningen, proeven, onderzoeken, attesten, certificaten, administratieve en andere documenten, nuttig of nodig voor de tijdige uitvoering van de Deelopdracht. Dergelijke uitvoeringsdocumenten dienen steeds op gecoördineerde wijze (en derhalve niet op fragmentarische wijze) door de Onderaannemer te worden opgemaakt en ingediend, waarbij de Onderaannemer te allen tijde rekening moet houden met het totaalplaatje van zijn Deelopdracht.
- (b) De werken mogen door de Onderaannemer slechts worden aangevat indien hij voor het desbetreffende gedeelte van de werken over de door de Aannemer en – desgevallend – de Opdrachtgever goedgekeurde uitvoeringsdocumenten beschikt.
- (c) Te dien einde dient de Onderaannemer de uitvoeringsdocumenten te gepasten tijde (in functie van de planning en de voortgang van de werken) en alleszins uiterlijk binnen de daarvoor in de Hoofdaannemingsovereenkomst en/of de bijzondere voorwaarden voorziene termijnen of – bij gebreke daarvan – uiterlijk binnen 15 (vijftien) kalenderdagen nadat de Aannemer daarom heeft verzocht, over te maken aan de Aannemer.

9. DEUGDELIJKE BOUWSTOFFEN EN MATERIALEN

- (a) De Onderaannemer is ertoe gehouden om bij de uitvoering van de Deelopdracht enkel en uitsluitend kwalitatief hoogstaande, duurzame en functioneel deugdelijke materialen en bouwstoffen te gebruiken, die de technische kwaliteiten en eigenschappen bezitten die ze voor dit doel geschikt maken, en die in overeenstemming zijn met de Onderaannemingsovereenkomst.
- (b) De Onderaannemer dient alle materialen en bouwstoffen nauwkeurig te onderzoeken op eventuele fouten of tekortkomingen, onder meer ten opzichte van de in artikel 9(a) hiervoor vermelde vereisten, alvorens ze te verwerken.
- (c) De eventuele acceptatie of keuring door (of namens) de Aannemer of de Opdrachtgever van materialen en bouwstoffen, ontslaat de Onderaannemer geenszins van zijn aansprakelijkheid voor de door hem gebruikte materialen.
- (d) Ten aanzien van de Aannemer is de Onderaannemer aansprakelijk voor alle (zichtbare en verborgen gebreken en tekortkomingen in de) door de Onderaannemer in het kader van de uitvoering van de Deelopdracht gebruikte materialen (ongeacht of hij die gebreken en tekortkomingen al dan niet heeft gekend of behoorde te kennen).
- (e) Het eigendomsrecht van alle materialen, bouwstoffen en andere onderdelen die bestemd zijn om aangewend en verbruikt te worden bij de uitvoering van de Deelopdracht, gaat over op de Opdrachtgever op de wijze en het tijdstip zoals voorzien in de Hoofdaannemingsovereenkomst.

10. ORGANISATIE VAN DE BOUWPLAATS EN DE WERKEN

- (a) Ethische en Zakelijke Gedragscode – De Onderaannemer verbindt zich ertoe om bij de uitvoering van de Deelopdracht Deel A (Algemeen toepasselijke normen) van de “Ethische en Zakelijke Gedragscode van Denys”, zoals die kan worden geraadpleegd op de website www.denys.com (en zoals die van tijd tot tijd wordt aangevuld, gewijzigd of vervangen) te allen tijde nauwgezet te zullen naleven en respecteren (en door zijn eventuele onderaannemers en hulppersonen, waarvoor de Onderaannemer zich sterk maakt, te doen naleven en respecteren).
- (b) Zorgvuldige Onderaannemer – De Onderaannemer dient de uit de Onderaannemingsovereenkomst voor hem voortvloeiende verplichtingen steeds te goeder trouw uit te voeren als een normaal zorgvuldige onderaannemer, conform de regels van de kunst en de stand der techniek. Alleszins dient de Onderaannemer de Deelopdracht steeds zodanig uit te voeren en te organiseren dat daardoor zo min mogelijk hinder voor het wegennet, de buurtbewoners en de omgeving wordt veroorzaakt.
- (c) Inspecties – De Aannemer kan de naleving van de verplichtingen door de Onderaannemer onder de Onderaannemingsovereenkomst te allen tijde (laten) controleren door middel van, al dan niet vooraf aangekondigde, inspecties op de bouwplaats, in de werkplaatsen van de Onderaannemer of op enige andere locatie die door de Onderaannemer wordt gebruikt in het kader van de uitvoering van de Deelopdracht. De Onderaannemer schikt zich naar de wijze waarop dit toezicht door de Aannemer (of door de door de Aannemer daartoe aangestelde derden) praktisch zal worden georganiseerd en draagt de gebeurlijke kosten van de Onderaannemer voor dit toezicht.
- (d) Werk- en bouwplaatsvergaderingen – De Onderaannemer verbindt zich ertoe alle vergaderingen met betrekking tot de Deelopdracht waarop hij door de Aannemer is uitgenodigd, bij te wonen of zich er te laten vertegenwoordigen door een behoorlijk gemachtigd persoon die bevoegd is om de Onderaannemer te verbinden.
Verslagen van werk- of bouwplaatsvergaderingen die aan de Onderaannemer worden overgemaakt zijn tegenstelbaar aan de Onderaannemer en worden geacht door de Onderaannemer te zijn aanvaard, indien de Onderaannemer daarbij geen opmerkingen heeft geformuleerd:
 - (i) binnen 5 kalenderdagen na ontvangst ervan; of
 - (ii) binnen de daarvoor, desgevallend, in de Hoofdaannemingsovereenkomst voorziene termijn, indien die korter is dan 5 kalenderdagen.
- (e) Advies- en informatieplicht – Als gespecialiseerd vakman is de Onderaannemer ertoe gehouden om de Aannemer in te lichten en te adviseren omtrent de uit te voeren werken. In het bijzonder, doch niet uitsluitend, is de Onderaannemer ertoe gehouden om de Aannemer onverwijld en schriftelijk te informeren over:
 - (i) abnormale of met de actuele gangbare bouwtechniek en de regels van toepassing op de Onderaannemingsovereenkomst onverenigbare bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst en richtlijnen of opmerkingen van de Opdrachtgever of het studiebureau, welke de Onderaannemer, op grond van zijn vakbekwaamheid en beroepservaring, redelijkerwijze had kunnen opmerken;
 - (ii) alle gebeurtenissen of omstandigheden die zich voordoen of dreigen zich voor te doen en die de naleving van de verplichtingen van de Onderaannemer onder de Onderaannemingsovereenkomst mogelijks kunnen vertragen, belemmeren, verhinderen of anderszins nadelig kunnen beïnvloeden.

De Onderaannemer is aansprakelijk jegens de Aannemer voor de gebeurlijke gevolgen van niet of laattijdige mededeling aan de Aannemer van voormelde abnormaliteiten, onverenigbaarheden, feiten of gebeurtenissen. Alleziens dienen alle gebeurlijke werfversturende omstandigheden uit hoofde waarvan de Onderaannemer meent t.a.v. de Aannemer aanspraak te kunnen maken op enige meerprijs of termijnsverlenging (onverminderd daarvoor, desgevallend, op grond van de Hoofdaannemingsovereenkomst geldende kortere meldingstermijnen) – op straffe van verval – schriftelijk aan de Aannemer te worden gemeld (met opgave van de concrete prijs- en termijnsgevolgen daarvan, evenals alle andere relevante gevolgen op het werfverloop), uiterlijk binnen 10 kalenderdagen na het tijdstip

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

waarop die omstandigheden zich hebben voorgedaan of waarop de Onderaannemer daarvan redelijkerwijze kennis had moeten hebben (en dit ongeacht of de Aannemer van die omstandigheden reeds kennis heeft).

- (f) Erkenning – De Onderaannemer (evenals zijn gebeurlijke onderaannemers, waarvoor de Onderaannemer zich sterk maakt) dient, tijdens de uitvoering van de Deelopdracht, te allen tijde in het bezit zijn van de daarvoor, desgevallend overeenkomstig de bepalingen van de Hoofdaannemingsovereenkomst en/of de toepasselijke regelgeving, vereiste erkenning. Het bewijs daarvan dient uiterlijk binnen 5 kalenderdagen na ontvangst van de bijzondere voorwaarden door de Onderaannemer, aan de Aannemer te worden voorgelegd.
- (g) Vergunningen en administratieve toelatingen – De Onderaannemer is ertoe gehouden om – met uitsluiting van de vergunningen waarvoor, overeenkomstig de bijzondere voorwaarden of de Hoofdaannemingsovereenkomst, respectievelijk, de Aannemer of de Opdrachtgever instaat – alle nuttige en/of noodzakelijke administratiefrechtelijke vergunningen, toelatingen, attesten, licenties of enige andere gelijkaardige documenten nodig of nuttig voor de uitvoering van de Deelopdracht, tijdig te bekomen en desgevallend te behouden, alsmede de wettelijk vereiste meldingen en afgiften tijdig en nauwgezet te verrichten. De Onderaannemer staat (behoudens ingeval van andersluidende bepaling in de Hoofdaannemingsovereenkomst), op zijn kosten en risico, in voor het naleven en respecteren van eventuele bijzondere vergunningsvoorwaarden (en dit wat alle relevante vergunningen betreft).
- (h) Orde op de bouwplaats – De Onderaannemer staat tijdens en met betrekking tot de uitvoering van de Deelopdracht in voor de orde op de bouwplaats. De afbraakmaterialen, het puin en het afval worden door de Onderaannemer regelmatig en alleszins telkens op uitdrukkelijk verzoek daartoe van de Aannemer opgeruimd en van de bouwplaats verwijderd (bij gebreke waarvan de Hoofdaannemer (in gerechtvaardigde omstandigheden zelfs zonder voorafgaande ingebrekestelling) gerechtigd is om de betreffende werkzaamheden, op kosten en risico van de Onderaannemer, uit te voeren/te laten uitvoeren).
- (i) Transport en stockage – Het transport van en naar de bouwplaats en het transport op de bouwplaats geschiedt op risico en voor rekening van de Onderaannemer. Het stockeren van materiaal en materieel van de Onderaannemer zal gebeuren op de daarvoor door de Aannemer ter beschikking gestelde plaats(en) op de bouwplaats en volgens de instructies en richtlijnen van de Aannemer. De Aannemer is niet verantwoordelijk voor bewaking of bescherming van het materiaal of materieel van de Onderaannemer.
- (j) Veiligheid, bouwplaatsregels en KVMO-charter – De Onderaannemer is ertoe gehouden om:
- (i) de Deelopdracht te allen tijde veilig uit te voeren, op zodanige wijze dat geen gevaar bestaat voor de veiligheid en gezondheid van alle personen die zich, met of zonder titel, op of in de nabijheid van de bouwplaats bevinden;
 - (ii) de algemeen geldende veiligheidsprincipes, evenals – desgevallend – de specifieke, op de bouwplaats geldende, bouwplaatsregels te allen tijde nauwgezet na te leven en te respecteren;
 - (iii) zich te schikken naar de maatregelen van de Aannemer en, in voorkomend geval, naar de instructies van de veiligheidscoördinator, ter verzekering van de veiligheid op de bouwplaats. Meer algemeen dient de Onderaannemer al het mogelijke te doen teneinde de doelstellingen van de veiligheidscoördinatie (zoals omschreven in de regelgeving) te helpen verwezenlijken en de veiligheidscoördinator in staat te stellen zijn opdracht volledig en adequaat te vervullen.
- Onverminderd hetgeen voorafgaat, dient de Onderaannemer het – in bijlage B opgenomen – Charter voor Kwaliteit, Veiligheid en Milieu voor Onderaannemers te allen tijde nauwgezet na te leven en te respecteren.
- (k) Maatvoering, toleranties en plannen – Alle maten dienen door de Onderaannemer zelf ter plaatse te worden opgenomen en/of te worden geverifieerd en vallen onder zijn uitsluitende verantwoordelijkheid. Alle hoeveelheden werden door de Onderaannemer opgemeten en nagezien en de bestaande toestand van de bouwplaats en/of het bestaande gebouw, zijn hem volledig en voldoende bekend. Gebeurlijke afwijkingen binnen de in de opdrachtdocumenten vermelde toleranties, zijn ten laste van de Onderaannemer. De Onderaannemer verifieert zelf, voor de start van elk onderdeel van de werken, dat hij voor het betreffende onderdeel van de werken in het bezit is van de juiste uitvoeringsplannen met de laatste index.
- (l) Rustdagen bouw – Behoudens voorafgaande, uitdrukkelijke en schriftelijke toelating van de Aannemer, mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd op, door het Paritair Comité voor het Bouwbedrijf bepaalde, rustdagen bouw. De Onderaannemer verklaart en erkent uitdrukkelijk daarmee afdoende rekening te hebben gehouden in zijn planning en uit hoofde daarvan in geen geval aanspraak te kunnen maken op enige meerprijs of termijnsverlenging.
- (m) Arbeidsongevallen – In het kader van de regelgeving omtrent (ernstige) arbeidsongevallen, dient de Onderaannemer:
- (i) vóór de aanvang van de Deelopdracht (en alleszins telkens op eenvoudig verzoek daartoe van de Aannemer): de Aannemer schriftelijk in kennis te stellen van de (contactgegevens van) de preventiedienst van de Onderaannemer (naar gelang het geval: een eigen preventieadviseur dan wel een aangestelde externe dienst voor preventie en bescherming op het werk) die door de Onderaannemer is belast met het onderzoek van mogelijke arbeidsongevallen in het kader van de uitvoering van de Deelopdracht;
 - (ii) tijdens de uitvoering van de Deelopdracht:
 - de Aannemer onmiddellijk schriftelijk in kennis te stellen van alle (al dan niet ernstige) gebeurlijke arbeidsongevallen die zich voordoen in het kader van de uitvoering van de Deelopdracht waarbij één of meerdere werknemer(s) van de Onderaannemer (of van eeneider die, rechtstreeks of onrechtstreeks, voor rekening van de Onderaannemer werkt) is of zijn betrokken. Minstens dient de Aannemer in dat verband in detail door de Onderaannemer te worden geïnformeerd over de exacte omstandigheden en concrete gevolgen van het arbeidsongeval;
 - in geval van een ernstig arbeidsongeval in de zin van de Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers tijdens de uitvoering van hun werk (de “Welzijnswet”) en de Codex van 28 april 2017 over het welzijn op het werk, waarbij één of meerdere werknemer(s) van de Onderaannemer (of van eeneider die, rechtstreeks of onrechtstreeks, voor rekening van de Onderaannemer werkt) is of zijn betrokken, op zijn kosten, door tussenkomst en toedoen van de in artikel 10 (l) (i) hiervoor bedoelde preventiedienst, in te staan voor het onderzoek en de rapportage van het ongeval overeenkomstig de terzake geldende regelgeving. Daarbij staat de Onderaannemer er onder meer voor in dat het omstandig verslag van het ongeval uiterlijk binnen de 10 kalenderdagen na het ongeval aan alle betrokken actoren op de bouwplaats én aan de toezichhoudende ambtenaren wordt bezorgd. Ten minste 3 kalenderdagen voor dat het omstandig verslag aldus aan de toezichhoudende ambtenaren wordt overgemaakt, dient dat door de Onderaannemer ter informatie aan de Aannemer te worden voorgelegd;

Alle kosten en risico's omtrent (de melding, het onderzoek, de rapportering en de gevolgen voor de verdere uitvoering van de Deelopdracht van) gebeurlijke arbeidsongevallen bij de uitvoering van de Deelopdracht waarbij één of meerdere werknemer(s) van de Onderaannemer (of van eeneider die, rechtstreeks of onrechtstreeks, voor rekening van de Onderaannemer werkt) is of zijn betrokken, zijn integraal ten laste van de Onderaannemer.

11. PERSONEEL EN AANGESTELDEN

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

- (a) De door de Onderaannemer en zijn eventuele onderaannemers (voor wie de Onderaannemer zich sterk maakt) ingezette personeelsleden en aangestelden moeten voldoende in aantal zijn en moeten, ieder in zijn vak, de vereiste bekwaamheid bezitten om de regelmatige en tijdige vooruitgang van de werken en de goede uitvoering van de Deelopdracht te waarborgen.
- (b) De Onderaannemer of desgevallend zijn onderaannemers (ongeacht hun rang in de keten van onderaannemers) – waarvoor de Onderaannemer zich sterk maakt – dient onmiddellijk al de personeelsleden en/of aangestelden (met inbegrip van de projectleider) te vervangen die de Aannemer (desgevallend op aangeven van de Opdrachtgever) aanwijst als een bezwaar voor een goede samenwerking tussen de partijen, of voor de goede uitvoering van de Deelopdracht, wegens hun methodes, eventuele onbekwaamheid of slechte wil, overtreding van de bouwplaatsregels of de regelgeving of hun gebruikelijk voorkomende fouten of algemeen gekend wangedrag.
- (c) Alle door de Onderaannemer (en diens onder(onder)raannemers (ongeacht hun rang in de eventuele onderaannemingsketen) voor wie de Onderaannemer zich sterk maakt) op de bouwplaats ingezette personeelsleden en aangestelden (ongeacht hun nationaliteit, statuut en het paritair comité waaronder zij, desgevallend ressorteren) dienen de verplichte (basis)veiligheidsopleidingen – zoals bedoeld in en overeenkomstig de modaliteiten van de toepasselijke regelgeving en CAO's (waaronder bijvoorbeeld het KB TMB en de CAO van 12 mei 2022 van het Paritair Comité voor het Bouwbedrijf) – te hebben gevolgd (en, zo nodig, periodiek te volgen). Telkens op eenvoudig verzoek daartoe van de Hoofdaannemer, dient de Onderaannemer daarvan – met betrekking tot de op de bouwplaats door de Onderaannemer ingezette personeelsleden en aangestelden – het bewijs te leveren. Personeelsleden en aangestelden van de Onderaannemer die hieraan niet voldoen of waarvan de Onderaannemer het gevraagde bewijs niet op eerste verzoek kan voorleggen, dienen – op verzoek van de Hoofdaannemer – met onmiddellijke ingang van de bouwplaats te worden verwijderd.

Bij enige tekortkoming van de Onderaannemer, zijn onderaannemers of desgevallend, de onderaannemers daarvan (ongeacht hun rang, ingeval van een keten van onderaannemers) aan hun verplichtingen in dit verband, vergoedt en vrijwaart de Onderaannemer de Aannemer voor alle mogelijke nadelige gevolgen die de Aannemer daardoor lijdt en/of zou kunnen lijden. Desgevallend mag dergelijke schade of verlies door de Aannemer van rechtswege – naar eigen goeddunken – worden afgehouden van aan de Onderaannemer verschuldigde bedragen of worden afgeroepen onder de uitvoeringsgarantie.

- (d) Bij de uitvoering van werkzaamheden op de bouwplaats, dient – onverminderd artikel 23 (g) en onverminderd de (desgevallend) in de bijzondere voorwaarden vooropgestelde vereisten i.v.m. de operationele taal – steeds minstens één van de door de Onderaannemer ingezette, op bouwplaats aanwezige, personeelsleden en/of aangestelden het Nederlands, Frans of Engels machtig te zijn.
- (e) Het door de Onderaannemer en zijn eventuele onderaannemers (voor wie de Onderaannemer zich sterk maakt) ingezette personeel blijft steeds onder het gezag, de leiding, het toezicht en de verantwoordelijkheid van de Onderaannemer (of, desgevallend, zijn eventuele onderaannemers) en zal onder geen beding en op geen enkel ogenblik kunnen worden beschouwd als personeel van de Aannemer. De Aannemer is niet gerechtigd over het personeel van de Onderaannemer (en diens eventuele onderaannemers) enig gezag uit te oefenen dat normaal aan een werkgever uitoefent. Partijen verklaren en erkennen uitdrukkelijk dat het naleven door de Aannemer van de verplichtingen die op hem rusten inzake het welzijn op het werk, alsook eventuele instructies die door de Aannemer zouden worden gegeven in uitvoering van de Deelopdracht, niet beschouwd kunnen worden als enige uitoefening van gezag door de Aannemer over het personeel van de Onderaannemer (of diens onderaannemers). De Onderaannemer bevestigt dat o.m. volgende instructies beschouwd moeten worden als “instructies in de uitvoering van de Deelopdracht” in die zin en dat deze op geen enkele wijze zijn werkgeversgezag (of dat van zijn eventuele onderaannemers) uithollen:
- (i) instructies m.b.t. de naleving van de verplichtingen die op de Aannemer rusten inzake het welzijn op het werk en instructies m.b.t. de gezondheid en veiligheid op de bouwplaats in de meeste ruime zin;
 - (ii) instructies m.b.t. mogelijke dringende interventies of ingrepen die nodig zouden zijn om de veiligheid en het welzijn op het werk te bewaren of economische schade te voorkomen
 - (iii) instructies en/of technische aanwijzingen met betrekking tot het juiste gebruik en/of onderhoud van de machines, apparatuur, materialen en documenten van de Aannemer, met inbegrip van de eventuele vorming en opleiding die noodzakelijk zouden zijn voor de uitvoering van de Deelopdracht en die specifiek zijn aan de Aannemer;
 - (iv) instructies m.b.t. de procedures en handelwijzen van de Aannemer, waarmee rekening moet worden gehouden bij het uitvoeren van de Deelopdracht;
 - (v) instructies met betrekking tot de juiste uitvoering van de specificaties, de detailplannen of de bepalingen uit de Hoofdaannemingsovereenkomst, meer in het bijzonder: de prestatie-eisen en de bouwplannen;
 - (vi) instructies met betrekking tot de volgorde van opvolging van de taken en opdrachten;
 - (vii) instructies met betrekking tot de timing van de uitvoering van de taken en opdrachten;
 - (viii) instructies m.b.t. de toegang tot de locaties en/of faciliteiten van de Aannemer;
 - (ix) instructies en opmerkingen in geval van onjuiste uitvoering van de taken en opdrachten die tot de Deelopdracht behoren, met uitzondering van het opleggen van disciplinaire sancties;
 - (x) instructies en opmerkingen over het afvalbeheer ter plaatse;
 - (xi) instructies omtrent de opening- en sluitingsuren van de bouwplaats, evenals de eventuele tijdstippen van onderbreking.

De Onderaannemer stelt een contactpersoon aan (een werknemer of vertegenwoordiger van de Onderaannemer) die in dit verband als centrale woordvoerder van de Onderaannemer zal optreden. Instructies die de Aannemer moet geven, zullen zoveel mogelijk via deze centrale woordvoerder worden gegeven. Dit sluit echter niet uit dat de Aannemer rechtstreeks instructies kan geven aan de werknemers, de gevolmachtigden of agenten van de Onderaannemer, indien nodig en binnen de grenzen die hierboven zijn aangegeven.

12. ONDERAANNEMING

- (a) Behoudens voorafgaande, uitdrukkelijk en schriftelijke toelating van de Aannemer (en, desgevallend, van de Opdrachtgever), is het:
- (i) de Onderaannemer; en
 - (ii) andere, al dan niet rechtstreekse, onderaannemers van de Onderaannemer (ongeacht hun rang in de keten);
- niet toegestaan om bij de uitvoering van de Deelopdracht beroep te doen op onderaannemers. Desgewenst dient de toelating van de Aannemer voor het inzetten van (onder)onderaannemers minstens 3 weken vóór de geplande aanvang van de werkzaamheden van de betreffende (onder)onderaannemers schriftelijk (met opgave van alle relevante informatie, referenties en bewijsstukken m.b.t. de beoogde (onder)onderaannemer) aan de Aannemer te worden aangevraagd.
- (b) Onverminderd artikel 12(a), mag bij de uitvoering van de Deelopdracht hoe dan ook slechts beroep worden gedaan op onderaannemers (ongeacht hun rang in een gebeurlijke keten van onderaannemers en derhalve met inbegrip van de Onderaannemer):
- (i) die elk voldoende waarborgen bieden voor een goede uitvoering van de hen toevertrouwde werkzaamheden en voldoen aan de

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

wettelijke eisen voor de uitvoering van de werkzaamheden waarvoor op hen een beroep wordt gedaan;

- (ii) die, voor zover vereist op grond van de Hoofdaannemingsovereenkomst (of, desgevallend, op grond van de daarop toepasselijke regelgeving):
- in verhouding tot het deel van de Deelopdracht dat zij zullen uitvoeren, (aantonen) in het bezit (te) zijn van de vereiste erkenning of minstens voldoen aan de bepalingen van de wetgeving houdende regeling der erkenning van aannemers van werken;
 - (aantonen) zich niet (te) bevinden in één van de uitsluitingsgronden zoals vermeld in de artikelen 67, 68 of 69 van de Wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten (en dit noch in de verplichte, noch in de facultatieve, noch in de uitsluitingsgronden inzake fiscale en sociale schulden) of – indien toch een uitsluitingsgrond van toepassing is, wordt of dreigt te worden – dit (onmiddellijk) melden aan de Aannemer en hem tijdig een dossier overmaken waarin zij, naar gelang het geval, op de door de toepasselijke regelgeving voorgeschreven wijze en tijdstip (en op voor de Aannemer aanvaardbare wijze) (1) corrigerende maatregelen doen gelden en/of (2) bewijzen de betreffende fiscale en sociale schulden te hebben geregulariseerd;
 - in verhouding tot het deel van de Deelopdracht dat zij zullen uitvoeren, voldoen aan de gebeurlijk in de Hoofdaannemingsovereenkomst gepreciseerde minimeisen inzake technische en beroepsbekwaamheid;
- (iii) die het geheel van de aan hen toegewezen opdracht niet op hun beurt in onderaanneming geven aan (een) andere onderaannemer(s) of zelf enkel en alleen de coördinatie van de uitvoering van de werken voor zich behouden (enkel onderaannemers (ongeacht hun rang in een gebeurlijke keten van onderaannemers en derhalve met inbegrip van de Ondraannemer) die zelf effectief uitvoerende werkzaamheden verrichten (en niet uitsluitend coördineren of op hun beurt volledig uitbesteden) mogen worden ingezet);
- (iv) rekening houdend met gebeurlijke, overeenkomstig de bepalingen van de Hoofdaannemingsovereenkomst en/of de daarop toepasselijke regelgeving, geldende beperkingen (1) inzake de keten van onderaannemers en/of (2) inzake de omvang van de in onderaanneming te geven werkzaamheden.

Voor de goede orde en om misverstanden te vermijden, wordt benadrukt dat voormelde vereisten en verplichtingen ook gelden in hoofde van de Onderaannemer zelf.

Alle gebeurlijke wijzigingen in of aan voormelde situaties tijdens de uitvoering van de Deelopdracht (en dit m.b.t. alle onderaannemers ongeacht hun rang in de keten, en dus met inbegrip van de Onderaannemer zelf) dienen onverwijld schriftelijk door de Onderaannemer aan de Aannemer te worden gemeld, waarna de Onderaannemer de – desgevallend door de Hoofdaannemingsovereenkomst of de daarop toepasselijke regelgeving voorgeschreven – passende maatregelen moet (doen) treffen of moet ondergaan om daaraan te verhelpen (zonder uit hoofde daarvan t.a.v. de Aannemer aanspraak te kunnen maken op enige schadevergoeding of termijnsverlenging).

Alvorens met een onderaannemer te contracteren, verzekert de Onderaannemer zich ervan dat de betrokken onderaannemer voldoet aan de voorwaarden van dit artikel 12(b).

- (c) Van alle onderaannemers (ongeacht hun rang, in geval van een keten van onderaannemers) die bij de uitvoering van de Deelopdracht worden gebezigd, dienen – uiterlijk 3 weken voorafgaand aan de aanvang van werken m.b.t. de Deelopdracht door de betreffende onderaannemers – minstens volgende gegevens en bewijsstukken schriftelijk aan de Aannemer te worden meegedeeld: naam, voornaam en hoofdverblijfplaats of de maatschappelijke naam en maatschappelijke zetel, het ondernemingsnummer en het inschrijvingsnummer bij de R.S.Z, wettelijke vertegenwoordigers (minstens de zaakvoerder(s) of bestuurders) en overige contactgegevens.
- Alle gebeurlijke wijzigingen in voormelde gegevens tijdens de uitvoering van de Deelopdracht (en dit m.b.t. alle onderaannemers, ongeacht hun rang in de keten) dienen eveneens onverwijld schriftelijk door de Onderaannemer aan de Aannemer te worden meegedeeld.
- (d) Het aanstellen van eventuele onderaannemers en de gebeurlijke instemming daarmee van de Aannemer, ontslaan de Onderaannemer ten aanzien van de Aannemer geenszins van zijn aansprakelijkheid voor de goede uitvoering van de Deelopdracht. De Aannemer is door geen enkele contractuele band met die onderaannemers verbonden.
- (e) De Onderaannemer dient onmiddellijk al de onderaannemers (ongeacht hun rang in de keten van onderaannemers) waarvan de Aannemer (desgevallend op vraag van de Opdrachtgever) aangeeft dat:
- (i) die niet (langer) voldoen aan de toepasselijke regelgeving of aan de in dit artikel 12 voorziene vereisten; of
 - (ii) die anderszins een bedreiging vormen voor de goede en/of tijdige uitvoering van de werken, van de bouwplaats te (doen) verwijderen en desgevallend, overeenkomstig de bepalingen van dit artikel 12 te (doen) vervangen door een andere onderaannemer (zonder uit hoofde daarvan t.a.v. de Aannemer aanspraak te kunnen maken op enige schadevergoeding of termijnsverlenging).
- (f) De Onderaannemer dient de Aannemer, telkens op eenvoudig verzoek daartoe van de Aannemer (al dan niet op vraag van de Opdrachtgever), onverwijld en alleszins uiterlijk binnen 3 kalenderdagen na dergelijk verzoek (of, desgevallend, uiterlijk binnen de daarvoor op grond van de Hoofdaannemingsovereenkomst geldende, kortere termijnen):
- (i) het bewijs te leveren van de naleving van de in dit artikel 12 en elders in de Onderaannemings- of Hoofdaannemingsovereenkomst beschreven verplichtingen inzake onderaanneming;
 - (ii) alle vragen hieromtrent te beantwoorden; en
 - (iii) de nodige stavingstukken over te maken in verband met de bij de uitvoering van de Deelopdracht betrokken onderaannemers (ongeacht hun rang in de keten van onderaannemers) en diens werknemers en zelfstandigen.
- (g) De Onderaannemer is ertoe gehouden om in zijn overeenkomsten met gebeurlijke onderaannemers de nodige clausules op te nemen die de verplichtingen inzake onderaanneming uit dit artikel 12 bewerkstelligen t.a.v. eventuele verdere onderaannemers in de keten.
- (h) Onverminderd artikel 12(e), dient ingeval van enige schending door de Onderaannemer, zijn onderaannemers of desgevallend, de onderaannemers daarvan (ongeacht hun rang, ingeval van een keten van onderaannemers) van de modaliteiten van dit artikel 12, de Onderaannemer de Aannemer te vergoeden en vrijwaren voor alle gebeurlijke nadelige gevolgen (met inbegrip van, doch niet uitsluitend, gebeurlijke door de Opdrachtgever toegepaste boetes) die de Aannemer uit hoofde daarvan zou (kunnen) oplopen/lijden. Desgevallend mag dergelijke schade of verlies door de Aannemer van rechtswege – naar eigen goeddunken – worden afgehouden van aan de Onderaannemer verschuldigde bedragen of worden afgeroepen onder de uitvoeringsgarantie.

13. SOCIALE, FISCALE EN VERBLIJFSRECHTELIJKE VERPLICHTINGEN

13.1. Algemeen

- (a) De Onderaannemer verbindt zich ertoe om alle sociale, fiscale, arbeids- en verblijfsrechtelijke verplichtingen die van toepassing zijn op de uitvoering van de Deelopdracht en de daarbij door de Onderaannemer ingezette mensen en middelen, steeds stipt, correct en volledig na te leven en dient erover te waken dat zijn onderaannemers en, desgevallend, de onderaannemers daarvan (ongeacht hun rang, ingeval van een keten van onderaannemers) hetzelfde doen.

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

In het bijzonder, maar niet uitsluitend, dienen door de Onderaannemer en, desgevallend, zijn onderaannemers (ongeacht hun rang in de keten) – voor wie de Onderaannemer zich sterk maakt – steeds alle wettelijke, reglementaire en contractuele bepalingen inzake:

- (i) arbeidstijd en -organisatie (met inbegrip van de grenzen van de arbeidsduur, het verrichten van overuren, zondagsarbeid, nachtarbeid en arbeid op feestdagen);
 - (ii) minimumlonen;
 - (iii) uitzendarbeid;
 - (iv) terbeschikkingstelling van werknemers aan gebruikers;
 - (v) gelijke behandeling en het verbod op discriminatie (o.m. inzake gelijkheid tussen mannen en vrouwen);
 - (vi) veiligheid en gezondheid en welzijn op het werk;
 - (vii) tewerkstelling van buitenlandse onderdanen (als werknemer of zelfstandige);
 - (viii) legaal verblijf in het land van uitvoering;
 - (ix) (het bijhouden van) sociale documenten (ten behoeve van de bevoegde inspectiediensten);
- nauwgezet te worden nageleefd en te gerespecteerd.
- (b) Bij enige tekortkoming van de Onderaannemer, zijn onderaannemers of desgevallend, de onderaannemers daarvan (ongeacht hun rang, ingeval van een keten van onderaannemers) aan hun respectieve sociale, fiscale en arbeidsrechtelijke verplichtingen of verplichtingen inzake aanwezigheidsregistratie of rechtsgeldig verblijf in het land van uitvoering, vergoedt en vrijwaart de Onderaannemer de Aannemer integraal voor de fiscale en sociale boetes, administratieve boetes of verhogingen en enige andere schade of verlies welke de Aannemer uit dien hoofde zou kunnen oplopen/lijden. Desgevallend mag dergelijke (potentiële) schade of verlies door de Aannemer van rechtswege – naar eigen goeddunken – worden afgehouden van aan de Onderaannemer verschuldigde bedragen of worden afgeroepen onder de uitvoeringsgarantie.

13.2. Vergoeding van personeel

- (a) De Onderaannemer ziet inzonderheid toe op de naleving van zijn verplichting om zijn personeel tijdig het loon te betalen waarop zij recht hebben. Hij doet die verplichting ook naleven door zijn onderaannemers en door derden waarop hij beroep doet.
- (b) De Onderaannemer verklaart dat de Aannemer hem in kennis heeft gesteld omtrent de coördinaten van de website van de Federale Overheid Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg waarin de inlichtingen betreffende het verschuldigde loon zijn opgenomen (www.minimumlonen.be).
- (c) Alle gebeurlijke bedragen die door de Aannemer, overeenkomstig de regelgeving, rechtstreeks verschuldigd zijn aan personeelsleden van onderaannemers (ongeacht hun rang in de keten van onderaannemers) die bij de uitvoering van de Deelopdracht tewerkgesteld zijn (geweest), mogen door de Aannemer van rechtswege – naar eigen goeddunken – worden afgehouden van aan de Onderaannemer verschuldigde bedragen of worden afgeroepen onder de uitvoeringsgarantie.

13.3. (Geen) sociale en fiscale schulden

- (a) De Onderaannemer en zijn onderaannemers en, desgevallend, de na zijn onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang) – voor wie de Onderaannemer zich sterk maakt – verklaren en erkennen uitdrukkelijk dat er op het ogenblik van de ondertekening van de Onderaannemingsovereenkomst (respectievelijk de ondertekening van verdere onderaannemingsovereenkomsten) in de voor het publiek toegankelijke databank van de RSZ en de fiscus geen vermelding staat dat er inhoudingsplicht is wegens sociale en/of fiscale schulden die zij hebben. Uiterlijk bij het ondertekenen van de Onderaannemingsovereenkomst (respectievelijk de ondertekening van verdere onderaannemingsovereenkomsten) levert de Onderaannemer daarvan het sluitend bewijs.
- (b) De Onderaannemer moet aan de Aannemer bij aangetekend schrijven, elke wijziging in het bovenvermelde die zich tijdens de uitvoering van de Deelopdracht voordoet, signaleren en dit binnen de drie kalenderdagen.
- (c) Als de Aannemer kennis krijgt van sociale en/of fiscale schulden in hoofde van de Onderaannemer, zijn onderaannemer(s) of de na zijn onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang) en er niet voor kiest de Onderaannemingsovereenkomst voortijdig te beëindigen overeenkomstig artikel 22.3, mag de Aannemer bij iedere aan de Onderaannemer verschuldigde betaling, de bedragen inhouden zoals bepaald in de toepasselijke (fiscale en sociale) regelgeving en mag de Aannemer tevens de bedragen inhouden van de sociale en/of fiscale schulden van de onderaannemer waarvoor de Aannemer solidair aansprakelijk kan worden gesteld in toepassing van voormelde (fiscale en sociale) regelgeving.

In geval van sociale en/of fiscale schulden in hoofde van de onderaannemer(s) van de Onderaannemer of de na diens onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang), moet de Onderaannemer bij iedere betaling aan die onderaannemer(s) de bedragen inhouden zoals bepaald in de toepasselijke (fiscale en sociale) regelgeving en moet de Onderaannemer tevens de bedragen inhouden van de sociale en/of fiscale schulden van de onderaannemer waarvoor de Aannemer solidair aansprakelijk kan worden gesteld in toepassing van voormelde (fiscale en sociale) regelgeving. De Aannemer is in dat verband nooit gehouden tot betaling van interesten of vergoedingen wegens (gedeeltelijke) inhouding van vorderingen. Inhoudingen op basis van fiscale of sociale schulden mogen zonder voorafgaande kennisgeving gebeuren zonder enig recht op werkonderbreking of (schade)vergoeding in hoofde van de Onderaannemer.

De Onderaannemer bezorgt de Aannemer vervolgens het bewijs dat hij is ontslagen van elke subsidiaire aansprakelijkheid voor eventuele sociale en/of fiscale schulden in hoofde van de onderaannemer(s) van de Onderaannemer of de na diens onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang).

13.4. Verklaring van niet-tewerkstelling van illegaal verblijvende buitenlanders

- (a) De Onderaannemer verklaart en bevestigt dat hij geen illegaal verblijvende buitenlanders tewerkstelt en zal tewerkstellen en geen zelfstandige beroepsactiviteit uitoefent of zal uitoefenen zonder afdoende toegelaten of gemachtigd te zijn tot een verblijf of tot vestiging in het land van uitvoering.
- (b) De Onderaannemer:
 - (i) legt hetzelfde verbod op aan zijn onderaannemers en ziet erop toe dat hetzelfde verbod wordt opgelegd aan de na zijn onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang);
 - (ii) dient eenzelfde verklaring als de verklaring bedoeld in artikel 13.4 (a) hierboven, te laten afleggen door zijn onderaannemer(s) en, desgevallend, de na die onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang).

13.5. Specifieke bepalingen voor de inzet van buitenlandse (onder)aannemers, werknemers en/of zelfstandigen

- (a) De Onderaannemer en zijn onderaannemers en, desgevallend, de na die onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang) – voor wie de Onderaannemer zich sterk maakt – die in het buitenland zijn gevestigd en tijdelijk werken in België uitvoeren en/of die

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

buitenlandse werknemers of zelfstandigen inzetten bij de uitvoering van de Deelopdracht, verklaren op de hoogte te zijn van alle verplichtingen die door de regelgeving worden opgelegd voor de uitvoering van werken in België.

- (b) Zo verbinden de Onderaannemer en zijn onderaannemers en, desgevallend, de na die onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang) – voor wie de Onderaannemer zich sterk maakt – die in het buitenland zijn gevestigd en tijdelijk werken in België uitvoeren en/of die buitenlandse werknemers of zelfstandigen inzetten bij de uitvoering van de Deelopdracht, zich ertoe te allen tijde onder meer (doch niet uitsluitend) de volgende verplichtingen – voor zover op hen van toepassing – na te leven:
- (i) een LIMOSA-aangifte (zie www.limosa.be) te doen voor zichzelf en voor al hun werknemers en aangestelden, in het bezit te zijn van de ontvangstbewijzen L1 voor zichzelf en voor alle in België tewerkgestelde werknemers en aangestelden en ze te kunnen voorleggen;
 - (ii) in het bezit te zijn van de detachingsformulieren (A1) afgeleverd door de bevoegde sociale zekerheidsinstelling in het herkomstland, voor zichzelf en voor alle in België tewerkgestelde werknemers en aangestelden;
 - (iii) in het bezit te zijn van een toepasselijke arbeidsvergunning voor zichzelf en van toepasselijke arbeidskaarten voor eventuele buitenlandse werknemers;
 - (iv) alle formaliteiten voor een geldig verblijf en voor het beschikken over de nodige verblijfsdocumenten, voor zichzelf en voor alle in het land van uitvoering tewerkgestelde werknemers en aangestelden;
 - (v) voor de werknemers de arbeidsvoorwaarden toe te passen die hen als minimale bepalingen door de regelgeving worden opgelegd. Die bepalingen hebben onder meer betrekking op het minimumloon dat in de Belgische bouwsector van toepassing is, de arbeidsduur, het recht op jaarlijkse vakantie, het beroep op uitzendarbeid, de terbeschikkingstelling van werknemers en het welzijn en de veiligheid van de werknemers op het werk.
- (c) De Onderaannemer alsook zijn onderaannemers en, desgevallend, de na die onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang) – voor wie de Onderaannemer zich sterk maakt – die onderdanen uit derde landen (niet EER of Zwitserland) als werknemer en/of zelfstandige zal inzetten bij de uitvoering van de Deelopdracht, verbinden zich ertoe om minstens 15 kalenderdagen – naar gelang het geval – vooraleer de werken aan te vatten, dan wel vooraleer de betreffende werknemers en/of zelfstandigen in te zetten, minstens de volgende gegevens en bewijsstukken van zichzelf en desgevallend van alle werknemers en aangestelden die zij mogelijks zullen tewerkstellen op de bouwplaats, schriftelijk te bezorgen aan de Aannemer:
- (i) indien de onderaannemer gevestigd is in België:
 - geldig paspoort of daarmee gelijkgestelde reistitel
 - bewijs van geldig verblijf in België of gecombineerde vergunning
 - bewijs van geldige toelating tot arbeid of gecombineerde vergunning (werknemers) of bewijs van geldige beroepskaart (zelfstandigen)
 - bewijs van inschrijving in de Dimona databank voor werknemers (of aansluiting als zelfstandige bij een sociaal verzekeringsfonds);
 - (ii) indien de onderaannemer gevestigd is in een EER-lidstaat of Zwitserland:
 - geldig paspoort of daarmee gelijkgestelde reistitel;
 - bewijs van recht op verblijf of de verblijfsvergunning van meer dan 3 maanden in de EER-lidstaat of Zwitserland;
 - Limosa-ontvangstbewijs (L1-formulier);
 - het detachingsformulier dat bevestigt dat de betreffende onderdaan is aangesloten bij de sociale zekerheid in de EER-lidstaat of Zwitserland (of het ontvangstbewijs van de aanvraag daartoe);
 - (iii) indien de onderaannemer gevestigd is in een land buiten de EER of Zwitserland:
 - geldig paspoort of daarmee gelijkgestelde reistitel;
 - bewijs van geldig verblijf in België of gecombineerde vergunning (“single permit”);
 - bewijs van geldige toelating tot arbeid of gecombineerde vergunning (werknemers) of bewijs van geldige beroepskaart (zelfstandigen);
 - Limosa-ontvangstbewijs (L1-formulier);
 - (iv) gebeurlijke overige persoonlijke gegevens, gegevens over de verblijfsrechtelijke situatie en gegevens over de tewerkstelling van de eventuele buitenlandse werknemers en buitenlandse zelfstandigen, zoals bedoeld in artikel 12/4 van de Wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers; evenals
 - (v) alle andere, op grond van de relevante regelgeving, vereiste documenten.

Als de onderaannemer een natuurlijke persoon is die onderdaan is van een derde land, dienen voormelde bewijzen ook voor hemzelf te worden aangeleverd voor de situatie die op hem van toepassing is.

Alle gebeurlijke wijzigingen in voormelde gegevens tijdens de uitvoering van de Deelopdracht (en dit m.b.t. alle onderaannemers, ongeacht hun rang in de keten) dienen eveneens onverwijld schriftelijk door de Onderaannemer aan de Aannemer te worden meegedeeld. Indien de geldigheidsduur van voormelde documenten tijdens de uitvoering van de Deelopdracht zou vervallen, dienen de Onderaannemer alsook zijn onderaannemers en, desgevallend, de na die onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang) – voor wie de Onderaannemer zich sterk maakt – tijdig en uit eigen initiatief de nodige vervangende/verlengde documenten aan de Aannemer te bezorgen. Eveneens verbinden zij er zich toe iedere dag waarop zij aanwezig zijn op de bouwplaats, vóór het betreden van de bouwplaats, aan de Aannemer per mail een lijst over te maken met vermelding van naam en voornaam van de op die dag op de bouwplaats aanwezige personen. De Onderaannemer verklaart en erkent uitdrukkelijk dat:

- (i) de Aannemer gerechtigd (maar niet verplicht) is om de juistheid van de aldus verstrekte gegevens en documenten te controleren en – naar gelang het geval – eventuele onderaannemers (ongeacht hun rang, in geval van een keten van onderaannemers), dan wel hun betreffende werknemer(s) en/of zelfstandigen, waarvoor de aangeleverde gegevens en/of documenten niet of onvolledig worden aangeleverd of niet juist of vervalst (b)lijken te zijn, de toegang tot de bouwplaats (met onmiddellijke ingang) te weigeren of te ontzeggen (zonder dat de Onderaannemer uit hoofde daarvan aanspraak kan maken op enige (schade)vergoeding, termijnsverlenging of werkonderbreking);
- (ii) de Aannemer verplicht is om, indien de hierboven bedoelde gegevens en/of documenten m.b.t. eventuele buitenlandse werknemers en buitenlandse zelfstandigen niet, onvolledig of niet correct worden aangeleverd, dan wel lijken te zijn vervalst, daarvan onmiddellijk de sociaalrechtelijke inspecteurs op de hoogte te brengen.

13.6. (Elektronische) aanwezigheidsregistratie (“Check in at work”)

- (a) Indien (elektronische) aanwezigheidsregistratie op grond van de toepasselijke regelgeving is vereist, moeten de Onderaannemer en zijn onderaannemers en, desgevallend, de na zijn onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang) – voor wie de

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

Onderaannemer zich sterk maakt – vóór de aanvang van de werken hun aanwezigheid op de bouwplaats (via elektronische weg en) conform de geldende modaliteiten, correct registreren en daarvan het bewijs leveren aan de Aannemer.

- (b) Behoudens indien in de bijzondere voorwaarden anders is vermeld, is de Onderaannemer (evenals diens onderaannemers en, desgevallend, de na die onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang in de keten – voor wie de Onderaannemer zich sterk maakt) ertoe gehouden om de (elektronische) aanwezigheidsregistratie te verrichten en te beheren via de ZEN-applicatie van Conneqtr (Zen Conneqtr Mobile).
- (c) Indien, in voorkomend geval, de Aannemer een (ander) registratiesysteem ter beschikking stelt, zijn de Onderaannemer en zijn onderaannemers en, desgevallend, de na die onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang) – voor wie de Onderaannemer zich sterk maakt – ertoe gehouden dit systeem, op hun kosten, te gebruiken.

14. OPLEVERINGEN

- (a) De voorlopige en definitieve oplevering van de Deelopdracht door de Aannemer gebeurt – in beginsel (m.n. mits de Deelopdracht effectief opleveringsklaar is) – back-to-back met de voorlopige en definitieve oplevering door de Opdrachtgever onder de Hoofdaannemingsovereenkomst: de Deelopdracht wordt derhalve (ten vroegste) voorlopig, respectievelijk definitief, opgeleverd, indien en voor zover de corresponderende werken voorlopig, respectievelijk definitief, worden opgeleverd door de Opdrachtgever.
De Onderaannemer erkent en aanvaardt uitdrukkelijk dat:
 - (i) de Aannemer er in geen enkel geval toe kan worden gedwongen om de voorlopige of definitieve oplevering van de Deelopdracht toe te staan, indien en zolang de Opdrachtgever niet tot de voorlopige, respectievelijk definitieve, oplevering van de corresponderende werken is overgegaan;
 - (ii) de voorlopige of definitieve oplevering van de Opdracht door de Opdrachtgever, niet automatisch de voorlopig of definitieve oplevering van de Deelopdracht impliceert. De Hoofdaannemer is er – niettegenstaande de voorlopige/definitieve oplevering door de Opdrachtgever – niet toe verplicht om de voorlopige/definitieve oplevering van de Deelopdracht toe te staan, indien de Deelopdracht op dat ogenblik, naar mening van de Aannemer, niet in staat van oplevering is.
- (b) Met het oog op de voorlopige oplevering van de Deelopdracht dient de Onderaannemer:
 - (i) op eenvoudig verzoek daartoe van de Aannemer, deel te nemen aan de – in de Hoofdaannemingsovereenkomst voorziene – (informele) rondgang(en) en tegensprekelijke opneming van de werken;
 - (ii) de door hem uitgevoerde werken schoon te maken en in staat van oplevering te brengen, bij gebreke waarvan de Aannemer – nadat een ingebrekestelling daaromtrent aan de Onderaannemer zonder nuttig gevolg is gebleven binnen 5 kalenderdagen na verzending daarvan – gerechtigd is om de betreffende werkzaamheden, op kosten en risico van de Onderaannemer, uit te voeren/te laten uitvoeren.
- (c) Niettegenstaande het eigen recht van de Aannemer om opmerkingen te formuleren of restpunten aan te duiden, zijn alle door de Opdrachtgever m.b.t. de Deelopdracht – in het kader van de voorlopige of definitieve oplevering van de Opdracht – geformuleerde opmerkingen of aangeduide restpunten automatisch tegenstelbaar aan de Onderaannemer. Dergelijke opmerkingen of restpunten worden van rechtswege beschouwd als onderdeel van de opmerkingen van de Aannemer t.a.v. de Onderaannemer.
- (d) Behoudens indien dat t.a.v. de Aannemer geldt als stilzwijgende oplevering van de corresponderende werken door de Opdrachtgever, kan noch de (gehele of gedeeltelijke) inbezitname van de Deelopdracht door de Aannemer of Opdrachtgever, noch de (gehele of gedeeltelijke) ingebruikname ervan, noch het uitblijven van klachten daaromtrent gedurende een bepaalde periode, noch de integrale betaling van de werken worden ingeroepen als handelingen die gelijkstaan met een stilzwijgende oplevering van de Deelopdracht door de Aannemer.

15. WAARBORGTERMIJN EN -VERPLICHTINGEN

- (a) Behoudens indien in de Hoofdaannemingsovereenkomst een andere waarborgtermijn is bepaald, gaat de waarborgtermijn in op de datum van de voorlopige oplevering en eindigt de waarborgtermijn op de datum van de definitieve oplevering. De waarborgtermijn bedraagt – behoudens voor specifieke onderdelen van de werken waarvoor elders in de Onder- of Hoofdaannemingsovereenkomst uitdrukkelijk een langere waarborgtermijn is bedongen – in ieder geval minstens twee kalenderjaren (zelfs indien op grond van de Hoofdaannemingsovereenkomst een kortere waarborgtermijn geldt), met dien verstande dat voor uitgevoerde herstellingen tijdens de waarborgtermijn, automatisch een nieuwe waarborgtermijn van dezelfde duur ingaat.
- (b) Behoudens indien op grond van de Hoofdaannemingsovereenkomst andere waarborgverplichtingen gelden, is de Onderaannemer er tijdens de waarborgtermijn toe gehouden om, op zijn kosten en risico:
 - (i) alle gebreken en tekortkomingen m.b.t. de Deelopdracht, waaromtrent een bemerking werd geformuleerd in het proces-verbaal van de voorlopige oplevering, binnen de daarvoor in het proces-verbaal van de voorlopige oplevering vermelde hersteltermijn, en alleszins uiterlijk binnen de 3 kalendermaanden na de datum van de voorlopige oplevering, te herstellen of verhelpen;
 - (ii) alle gebreken en/of tekortkomingen die na de datum van de voorlopige oplevering, zichtbaar worden of, welke reeds zichtbaar waren op de datum van de voorlopige oplevering, doch nadien zijn verslechterd, te herstellen of verhelpen (behoudens indien en in de mate de Onderaannemer aantoont dat (de verergering van) dergelijke gebreken en/of tekortkomingen het gevolg zijn van (1) normale slijtage of (2) enige andere oorzaak die vreemd is aan de Onderaannemer). Dergelijke gebreken en/of tekortkomingen dienen onverwijld en alleszins uiterlijk binnen 30 kalenderdagen na de melding daarvan door Onderaannemer te worden hersteld of verholpen.
- (c) Alleszins dient de Onderaannemer de Aannemer te vergoeden en vrijwaren voor alle gebeurlijke schade en andere nadelige (kosten)gevolgen van en aanspraken (van derden) i.v.m. dergelijke gebreken en/of tekortkomingen die aan het licht komen na de voorlopige oplevering.

16. PRIJS EN BETALING

16.1. Algemeen

Behoudens indien in de bijzondere voorwaarden uitdrukkelijk anders is bepaald:

- (i) geschiedt betaling van de onderaannemingsprijs aan de Onderaannemer op voortgangsbasis, in functie van maandelijkse vorderingsstaten;
- (ii) zijn alle, in de Onderaannemingsovereenkomst in euro uitgedrukte bedragen, vast en niet-herzienbaar;
- (iii) zijn alle, in de Onderaannemingsovereenkomst vermelde bedragen, exclusief BTW;
- (iv) omvatten de in de Onderaannemingsovereenkomst bepaalde prijzen, steeds alle nodige handelingen, prestaties, kosten en uitgaven – alles inbegrepen, niets uitgezonderd – in verband met de realisatie van de overeenstemmende werken (zoals bijvoorbeeld, doch niet uitsluitend, (1) studie en opmaak van uitvoeringdocumenten, (2) laden, (intern en extern, horizontaal en verticaal) transport en lossen, (3) montage en installatie, (4) onderhoud van) alle benodigde gereedschappen en materieel, (5) werfkeet en werkplekverlichting, (6) opkuis en afvoer, en (7) project- en werfleiding), behoudens indien voor dergelijke handelingen of prestaties elders in de

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

Onderaannemingsovereenkomst specifieke prijzen zijn voorzien. De Onderaannemer kan, behoudens uitzonderingen voorzien in de Onderaannemingsovereenkomst, in geen geval aanspraak maken op enige aanvullende betaling of vergoeding voor de realisatie van de betreffende werken;

- (v) worden posten uit de meetstaat die zijn aangeduid als "FH" (forfaitaire hoeveelheden), afgerekend aan de hand van de in de meetstaat opgenomen forfaitaire hoeveelheden (ongeacht de werkelijk uitgevoerde hoeveelheden); wijzigingen aan forfaitaire hoeveelheden, zijn slechts mogelijk ingeval van een wijziging van de Deelopdracht. De Onderaannemer verklaart en erkent uitdrukkelijk de in de meetstaat vermelde forfaitaire hoeveelheden, voorafgaand aan de totstandkoming van de Onderaannemingsovereenkomst, nauwgezet te hebben nagekeken en beoordeeld;
- (vi) worden posten uit de meetstaat die zijn aangeduid als "VH" (vermoedelijke hoeveelheden) afgerekend op basis van de werkelijk uitgevoerde (en, desgevallend, door de Opdrachtgever aanvaarde) hoeveelheden, zoals die blijken uit een tegensprekelijke opmeting van de werken of een gezamenlijk akkoord over de berekende hoeveelheden op basis van de uitvoeringsplannen. Gebeurlijke verschillen tussen de geraamde vermoedelijke hoeveelheden en de werkelijk uitgevoerde hoeveelheden, geven in geen geval aanleiding tot betaling van een meerprijs of aanpassing van de toepasselijke eenheidsprijzen (behoudens indien en voor zover dergelijk recht in de Hoofdaannemingsovereenkomst zou zijn voorzien). De verantwoordelijkheid voor het – te gepasten tijde – organiseren van de tegensprekelijke opmeting van door de Onderaannemer uitgevoerde "VH"-posten, berust uitsluitend bij de Onderaannemer.

16.2. Indiening van vorderingsstaten

- (a) De Onderaannemer maakt maandelijks, op de 25ste kalenderdag van elke kalendermaand, een gedetailleerde vorderingsstaat (met bijhorende verantwoordingsstukken) over aan de Aannemer met daarin:
 - (i) enerzijds, de gedurende de betreffende kalendermaand verwerkte hoeveelheden en/of de toegestane schijven van forfaitaire posten; en
 - (ii) anderzijds de samengevoegde (gecumuleerde) hoeveelheden en/of schijven die werden gerealiseerd sinds de aanvang der werken.De hoeveelheden of schijven die door de Onderaannemer in rekening worden gebracht in zijn vorderingsstaten, mogen in geen geval groter zijn dan diegene die voor de betreffende werkzaamheden door de Aannemer kunnen worden gevorderd van de Opdrachtgever. Vorderingsstaten van de Onderaannemer dienen te worden opgemaakt in het daarvoor – desgevallend – door de Aannemer verstrekte model en dienen alleszins te worden opgemaakt in lijn met de, aan de Onderaannemingsovereenkomst gehechte, meetstaat.
- (b) De Aannemer ziet ingediende vorderingsstaten na, brengt er eventueel wijzigingen en/of verbeteringen in aan en maakt vervolgens – binnen 15 kalenderdagen na de datum van ontvangst van die vorderingsstaten (of, desgevallend, na de datum waarop die vorderingsstaten, conform artikel 16.4(d), worden geacht te zijn ontvangen) – een afgestempelde en ondertekende versie van de aldus nagekeken en, desgevallend, gewijzigde en/of verbeterde, vorderingsstaat over aan de Onderaannemer.
- (c) Partijen verklaren en erkennen uitdrukkelijk dat afstempeling en ondertekening door de Aannemer van vorderingsstaten van de Onderaannemer (evenals, desgevallend, het uitblijven van opmerkingen of verbeteringen van de Aannemer m.b.t. die vorderingsstaten):
 - (i) geenszins geldt als goedkeuring of aanvaarding door de hoofdaannemer van de in de betreffende vorderingsstaat vermelde werken, hoeveelheden, prijzen en/of materialen;
 - (ii) alleszins geschiedt onder voorbehoud van goedkeuring door en/of gebeurlijke opmerkingen van de Opdrachtgever; en
 - (iii) op generlei wijze afbreuk doet aan de aansprakelijkheid van de Onderaannemer voor de goede uitvoering van de Deelopdracht.Afstempeling en ondertekening door de Aannemer van vorderingsstaten van de Onderaannemer geschiedt derhalve louter en alleen met het oog op de praktische opvolging en facturatie van de werken van de Onderaannemer, zonder dat de Onderaannemer daarvoor het overige rechten kan uit putten. De correctheid en overeenstemming met de voorschriften van de Onderaannemingsovereenkomst van de door de Onderaannemer gevorderde hoeveelheden en bedragen zal pas na de voorlopige oplevering, n.a.v. het nazicht van de eindstaat van de onderaannemer, worden nagegaan.

16.3. Facturatie en betaling

- (a) Uiterlijk binnen 5 kalenderdagen na ontvangst door de Onderaannemer van de door de Aannemer ondertekende en afgestempelde vorderingsstaat, maakt de Onderaannemer (overeenkomstig de toepasselijke wettelijke vereisten daaromtrent) een factuur (of, desgevallend, een creditnota) op voor het toegestane bedrag en dient die, met de afgestempelde en ondertekende vorderingsstaat als bijlage, in bij de Aannemer. Indien het bedrag van de factuur (of, desgevallend, de creditnota) verschilt van het in de afgestempelde en ondertekende vorderingsstaat vermelde bedrag, is die factuur (of, desgevallend, creditnota) onregelmatig en niet verschuldigd.
- (b) Tijdig en regelmatig ingediende facturen van de Onderaannemer zullen door de Aannemer – middels storting of overschrijving op de bankrekening van de Onderaannemer – worden betaald binnen 60 kalenderdagen te rekenen vanaf de dag volgend op de dag waarop de Aannemer de achterliggende vorderingsstaat van de Onderaannemer heeft ontvangen (of, desgevallend conform artikel 16.4(d) wordt geacht te hebben ontvangen). Ingeval van overschrijding door de Onderaannemer van de in artikel 16.3(a) vermelde termijn van 5 kalenderdagen voor indiening van zijn facturen, wordt de betalingstermijn in hoofde van de Aannemer van rechtswege verlengd met het aantal kalenderdagen waarmee voormelde termijn van 5 kalenderdagen voor de indiening van facturen door de Onderaannemer wordt overschreden.
- (c) Onregelmatige facturen van de Onderaannemer (waaronder o.m., doch niet uitsluitend, facturen worden begrepen die niet voldoen aan de toepasselijke regelgeving of aan de bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst) worden geacht door de Aannemer te zijn geprotesteerd (ongeacht of en – in voorkomend geval – op welk tijdstip de betreffende facturen door de Aannemer aan de Onderaannemer zijn teruggestuurd). Onder geen beding en op geen enkel tijdstip, kunnen dergelijke facturen geacht worden stilzwijgend door de Aannemer te zijn aanvaard.
- (d) Indien de in artikel 16.3(b) hiervoor bepaalde betalingstermijn wordt overschreden, heeft de Onderaannemer, na de Aannemer daarvoor schriftelijk in gebreke te hebben gesteld, recht op de betaling van een verwijlinterest. Deze verwijlinterest wordt berekend naar rato van het aantal kalenderdagen tussen (1) de 10^e werkdag na ontvangst van voormelde ingebrekestelling van de Onderaannemer en (2) het tijdstip van betaling, tegen de wettelijke interestvoet zoals bedoeld in de Wet van 5 mei 1865 betreffende de lening tegen interest.
- (e) Niettegenstaande hetgeen voorafgaat (en onverminderd artikel 2 hiervoor), is de Aannemer ertoe gerechtigd om enige betaling aan de Onderaannemer op te schorten (zonder dat de Onderaannemer uit hoofde daarvan aanspraak kan maken op verwijlinteressen of enige andere vorm van (schade)vergoeding) totdat de Aannemer de door de Onderaannemer ondertekende bijzondere voorwaarden heeft ontvangen.

16.4. Overige betalingsmodaliteiten

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

- (a) Betaling door de Aannemer van één of meer facturen van de Onderaannemer moet te allen tijde worden beschouwd als een voorwaardelijke betaling, die de verantwoordelijkheid van de Onderaannemer voor de uitvoering van de Deelopdracht – waarvan de overeenstemming met de voorschriften van de Onderaannemingsovereenkomst pas na de voorlopige oplevering, n.a.v. het nazicht van de eindstaat van de Onderaannemer, zal worden nagegaan – onverlet laat.
- (b) De Aannemer is bevoegd om al hetgeen de Onderaannemer verschuldigd is aan de Aannemer (desgevallend met betrekking tot andere werven of op grond van andere overeenkomsten dan de Onderaannemingsovereenkomst) te verrekenen met al hetgeen de Aannemer gebeurlijk aan de Onderaannemer verschuldigd is.
- (c) In geval van een betwisting met betrekking tot een factuur of vorderingsstaat van de Onderaannemer, heeft de Onderaannemer in geen geval het recht de uitvoering van de Deelopdracht op te schorten of te vertragen, noch deze geheel of gedeeltelijk te onderbreken of stop te zetten.
- (d) Gebeurlijke vorderingsstaten van de Onderaannemer die vóór de 25ste kalenderdag van de kalendermaand waarop die vorderingsstaten betrekking hebben, aan de Aannemer worden overgemaakt, worden geacht pas op de 25ste kalenderdag van de betreffende kalendermaand aan de Aannemer te zijn overgemaakt.
- (e) Alle gebeurlijke bedragen waarop de Onderaannemer meent m.b.t. de Deelopdracht aanspraak te kunnen maken van de Aannemer dienen alleszins, op straffe van verval (en onverminderd daarvoor, desgevallend, in de Hoofdaannemingsovereenkomst bepaalde kortere termijnen), uiterlijk 90 kalenderdagen na de einddatum van de werken van de Onderaannemer op de bouwplaats, door de Onderaannemer schriftelijk aan de Aannemer kenbaar te zijn gemaakt. Louter formuleren van een algemeen voorbehoud m.b.t. dergelijke bedragen, volstaat daarvoor niet.
- (f) In afwijking van:
 - (i) artikel 5.210 van het (Nieuw) Burgerlijk Wetboek, worden de betalingen van de Aannemer steeds in eerste instantie toegerekend op het kapitaal, en dus niet eerst op eventueel verschuldigde intresten en dan pas op het kapitaal;
 - (ii) artikel 5.207 van het (Nieuw) Burgerlijk Wetboek, kunnen gebeurlijk door de Aannemer verschuldigde intresten in geen geval worden gekapitaliseerd.
- (g) Voor de goede orde, verklaart en erkent de Onderaannemer uitdrukkelijk dat betaling van een factuur van de Onderaannemer, in geen geval geldt als aanvaarding door de Aannemer van (algemene) (factuur)voorwaarden die gebeurlijk op de voor- of achterzijde van de factuur van de Onderaannemer zouden zijn vermeld.

17. RECHTSTREEKSE VORDERINGEN

- (a) De Onderaannemer dient de facturen van zijn eventuele onderaannemers steeds stipt, tijdig en volledig te betalen. Ingeval van een rechtstreekse vordering van een onderaannemer tegen de Aannemer, stelt de Onderaannemer de Aannemer volledig schadeloos voor alle gevolgen van deze rechtstreekse vordering. Aldus dient de Onderaannemer de Aannemer onder meer te vergoeden voor alle advocatenkosten, gerechtskosten en registratierechten verschuldigd op het eventuele vonnis of arrest, en zal hij aan de Aannemer (per ingestelde rechtstreekse vordering) *ipso facto* een forfaitaire vergoeding verschuldigd zijn van 2.500 euro ter dekking van de administratieve kosten van de Aannemer. De Onderaannemer machtigt de Aannemer onherroepelijk om deze kosten, rechten en vergoeding – naar goedgeunden van de Aannemer – rechtstreeks af te houden van de betalingen verschuldigd aan de Onderaannemer of af te roepen onder de uitvoeringsgarantie.
- (b) Indien de Onderaannemer door zijn onderaannemer niet werd betrokken bij de rechtstreekse vordering, stelt de Aannemer de Onderaannemer binnen de 10 kalenderdagen in kennis van de rechtstreekse vordering. In elk geval dient de Onderaannemer de Aannemer, binnen de 5 kalenderdagen nadat hij kennis kreeg van de rechtstreekse vordering, schriftelijk en uitdrukkelijk te melden of hij zich verzet tegen de betaling van de onderaannemer door de Aannemer (desgevallend met opgave van de motieven van dergelijk verzet). Bij gebreke van verzet (of van opgave van de motieven van verzet) binnen deze termijn is de Aannemer gerechtigd de betaling aan de onderaannemer uit te voeren, ten belope van hetgeen de Aannemer op dat ogenblik aan de Onderaannemer verschuldigd is. Dergelijke betaling aan de onderaannemer zal tevens gelden als bevrijdende betaling ten opzichte van de Onderaannemer.
In geval van verzet van de Onderaannemer, verbindt deze zich ertoe, ingeval hij geen partij is bij de rechtstreekse vordering, vrijwillig tussen te komen in het geding.

18. WIJZIGINGEN

18.1. Wijzigingen op initiatief van de Opdrachtgever

- (a) De Onderaannemer is ertoe gehouden om eventuele meer- of minwerken of andere wijzigingen van de Deelopdracht, die door de Opdrachtgever aan de Aannemer worden opgelegd en door de Aannemer aan de Onderaannemer worden meegedeeld, uit te voeren op basis van het, in artikel 5 omschreven, back-to-back principe.
- (b) De Onderaannemer verbindt zich ertoe om geen enkel werk of bestelling, die rechtstreeks door de Opdrachtgever en/of door het studieteam aan de Onderaannemer zou zijn opgedragen, uit te voeren, zonder voorafgaande toestemming van de Aannemer.
- (c) De Onderaannemer kan, m.b.t. wijzigingen aan de Deelopdracht op initiatief van de Opdrachtgever, slechts aanspraak maken op betaling van een meerprijs of toekenning van een termijnsverlenging, indien en voor zover deze door de Aannemer – op grond van de bepalingen van de Hoofdaannemingsovereenkomst – worden verkregen van de Opdrachtgever.
- (d) De aandacht van de Onderaannemer wordt – voor zover relevant in het kader van de Deelopdracht – in het bijzonder (doch niet uitsluitend) gevestigd op de verplichting in het kader van overheidsopdrachten om door de Opdrachtgever opgedragen wijzigingen uit te voeren, zelfs indien (nog) geen overeenstemming bestaat over de prijs- en termijnsgevolgen daarvan.

18.2. Wijzigingen op initiatief van de Aannemer

- (a) De Aannemer heeft te allen tijde het recht om de Deelopdracht (op eigen initiatief) te wijzigen.
- (b) Geen enkele wijziging op initiatief van de Aannemer mag geschieden zonder voorafgaandelijk en uitdrukkelijk schriftelijk akkoord van de Aannemer (o.m., doch niet uitsluitend, omtrent de impact van die wijziging op de planning en de onderaannemingsprijs). Bij gebrek aan dergelijke geschrift, zal de Onderaannemer in geen geval aanspraak kunnen maken op enige meerprijs of termijnsverlenging, welke op onweerlegbare wijze zullen worden vermoed deel uit te maken van de oorspronkelijke Deelopdracht.

18.3. Prijsgevolgen van wijzigingen

Behoudens indien in de bijzondere voorwaarden (of, desgevallend, in de Hoofdaannemingsovereenkomst) uitdrukkelijk anders is bepaald:

- (i) zullen de meer- of minprijzen die voortvloeien uit wijzigingen van de Deelopdracht worden verrekend op basis van de hoeveelheden en desgevallend in de Onderaannemingsovereenkomst bepaalde eenheidsprijzen.

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

- (ii) geldt, voor wijzigingen van de Deelopdracht waarvoor geen éénheidsprijzen in de Onderaannemingsovereenkomst zijn vermeld, het “open boek” principe en zal de prijs transparant worden samengesteld en dienen te beantwoorden aan de voor de betreffende posten gangbare en marktconforme éénheidsprijzen of forfaitaire prijzen. De Onderaannemer maakt de Aannemer hiertoe alle gevraagde inlichtingen en stavingstukken over en geeft de Aannemer inzage in zijn boekhoudkundige stukken en rekeningen;
- (iii) mogen door de Onderaannemer, voor algemene kosten, winst, risico e.d. slechts opslagpercentages worden aangerekend indien en in de mate dat – desgevallend – door de Hoofdaannemingsovereenkomst wordt toegelaten. Alleszins mogen in geen geval hogere opslagpercentages worden gehanteerd dan de daarvoor – desgevallend – in de Hoofdaannemingsovereenkomst voorziene percentages.

19. INTELLECTUELE EIGENDOMSRECHTEN - CONFIDENTIALITEIT

- (a) De Onderaannemer is ertoe gehouden om, wat de Deelopdracht betreft, aan de Aannemer (om niet) de nodige rechten te verlenen waarover de Aannemer moet beschikken om aan zijn verplichtingen inzake intellectuele eigendomsrechten onder de Hoofdaannemingsovereenkomst te kunnen voldoen.
- (b) De Onderaannemer verklaart dat hij beschikt over alle rechten, titels, licenties en goedkeuringen noodzakelijk voor de uitvoering van zijn verplichtingen m.b.t. de Deelopdracht, en dat in geen geval een inbreuk zal plaatsvinden op de intellectuele eigendomsrechten van enige derde.
- (c) De Onderaannemer verbindt zich ertoe om alle informatie die hij in het kader van de Deelopdracht ontvangt van de Aannemer, de Opdrachtgever of andere bij de Opdracht betrokken actoren, als strikt vertrouwelijk te behandelen en, zonder goedkeuring van de Aannemer, op generlei wijze bekend te maken aan derden of enigszins anders aan te wenden dan voor de uitvoering van zijn verplichtingen m.b.t. de Deelopdracht.
- (d) De Onderaannemer verbindt zich ertoe om, onverminderd de overige bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst, de – in bijlage C opgenomen – Gegevensbeschermingsnota te allen tijde nauwgezet te zullen naleven en respecteren.

20. AANSPRAKELIJKHEID

- (a) De Onderaannemer is aansprakelijk voor de goede uitvoering van de Deelopdracht en is, ten opzichte van de Aannemer, aansprakelijk voor alle gebeurlijke door de Onderaannemer veroorzaakte schade, evenals voor al de onderaannemers, dienstverleners, leveranciers en andere derden waarop door de Onderaannemer een beroep wordt gedaan in het kader van de uitvoering van de Deelopdracht. Gebeurlijke aansprakelijkheidsbeperkingen in hoofde van de Onderaannemer, worden voor niet-geschreven gehouden.
- (b) Los van enige fout of nalatigheid vanwege de Onderaannemer, draagt de Onderaannemer ten opzichte van de Aannemer eveneens het risico van gebeurlijke beschadigingen aan de werken uitgevoerd door de Onderaannemer of één of meerdere van zijn onderaannemers, zelfs al zouden deze beschadigingen door derden (waaronder bijvoorbeeld, doch niet uitsluitend, andere onderaannemers van de Aannemer) zijn veroorzaakt, en dit tot en met de voorlopige oplevering.
- (c) Onverminderd artikel 9(e), is en blijft het risico van schade, verdwijning (bijv. ten gevolge van diefstal) of enige andere gebeurtenis met betrekking tot de materialen, bouwstoffen en andere onderdelen die door de Onderaannemer bestemd zijn om aangewend en verbruikt te worden bij de uitvoering van de Deelopdracht (ongeacht of die zich al dan niet op de bouwplaats bevinden) ten laste van de Onderaannemer, en dit tot en met de datum van de voorlopige oplevering. De Onderaannemer verplicht zich ertoe – op zijn kosten en risico – m.b.t. deze materialen, bouwstoffen en andere onderdelen, alsook m.b.t. de bouwwerken waarin voormelde stoffen reeds of nog niet zijn verwerkt en/of opgenomen, alle nuttige en/of nodige maatregelen te treffen met het oog op de bescherming, de instandhouding en de integriteit ervan.
- (d) De Onderaannemer dient de Aannemer te vergoeden en vrijwaren voor alle gebeurlijke aanspraken van derden (waaronder – doch niet uitsluitend – de Opdrachtgever) jegens de Aannemer i.v.m. de uitvoering van de Deelopdracht.
- (e) Indien en voor zover de Aannemer jegens de Opdrachtgever aansprakelijk is voor foutloze burenhinder (art. 3.101 e.v. nieuw BW), dient de Onderaannemer de Aannemer tevens te beschermen, vrijwaren en vergoeden voor aanspraken van de Opdrachtgever (of van derden) op grond van art. 3.101 e.v. nieuw BW.
- (f) De Onderaannemer zal de Aannemer integraal vergoeden en vrijwaren voor alle door de Onderaannemer (evenals door diens onderaannemers (ongeacht hun rang, in geval van een keten van onderaannemers), werknemers, zelfstandigen, aangestelden, leveranciers en andere hulppersonen) bij de uitvoering van de Deelopdracht veroorzaakte schade. Desgevallend mag dergelijke schade of verlies door de Aannemer van rechtswege – naar eigen goeddunken – worden afgehouden van aan de Onderaannemer verschuldigde bedragen of worden afgeroepen onder de uitvoeringsgarantie.
- (g) In afwijking van artikel 6.3 van het nieuw Burgerlijk Wetboek, komen de partijen overeen om de toepassing van de wettelijke bepalingen inzake buitencontractuele aansprakelijkheid uit te sluiten in geval van een contractuele wanprestatie door de Aannemer (of diens eventuele hulppersonen). Met betrekking tot het voorwerp van deze Onderaannemingsovereenkomst gelden t.a.v. de Aannemer (of diens eventuele hulppersonen) zodoende enkel de wettelijke bepalingen inzake contractuele aansprakelijkheid, zelfs wanneer de gebeurtenis die aan de oorsprong ligt van de schade ook een onrechtmatige daad zou vormen. Deze clausule geldt uitdrukkelijk als verweermiddel tegen gebeurlijke buitencontractuele aansprakelijkheidsvorderingen van de Onderaannemer (of diens eventuele hulppersonen). De Onderaannemer erkent uitdrukkelijk dat dit beding, wat de hulppersonen van de Aannemer betreft, geldt als beding ten behoeve van een derde.

21. VERZEKERINGEN

- (a) De Onderaannemer dient zich te allen tijde naar behoren en afdoende te verzekeren met het oog op de uitvoering van de Deelopdracht.
- (b) Minstens dient de Onderaannemer volgende verzekeringen af te sluiten bij gereputeerde en kredietwaardige verzekeringsmaatschappijen:
 - (i) een arbeidsongevallenverzekering;
 - (ii) een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid (desgevallend – m.n. indien de Onderaannemer daarvoor, overeenkomstig artikel 20(e), instaat – met ingebrip van dekking voor foutloze burenhinder o.g.v. art. 544 oud BW/art. 3.101 nieuw BW), met een minimum verzekerd bedrag van 1.000.000 euro per schadegeval (lichamelijke, stoffelijke en onstoffelijke schade vermengd);
 - (iii) alle andere verzekeringspolissen die specifiek m.b.t. de Deelopdracht door de Opdrachtgever van de Aannemer worden vereist (behoudens indien in de bijzondere voorwaarden anders is bepaald).Een verzekeringsattest m.b.t. voormelde verzekeringsovereenkomsten, dient uiterlijk vóór aanvang van de werken, door de Onderaannemer aan de Aannemer te worden overgemaakt, bij gebreke waarvan de Aannemer gerechtigd is om op alle facturen van de Onderaannemer 5% in te houden.

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

- (c) Alle door de Onderaannemer op grond van dit artikel af te sluiten verzekeringsovereenkomsten dienen:
- (i) een clausule te bevatten die bepaalt dat een wijziging, schorsing of verbreking van de verzekeringsovereenkomst slechts uitwerking zal hebben één maand nadat daarvan per aangetekend schrijven kennis is gegeven aan de Aannemer;
 - (ii) te voorzien in een afstand van verhaal ten voordele van de Aannemer, de Opdrachtgever, de architect en eventuele raadgevende ingenieurs, evenals hun werknemers en verzekeraars.
- (d) De door de Onderaannemer op grond van deze Onderaannemingsovereenkomst af te sluiten verzekeringsovereenkomsten, doen op generlei wijze afbreuk aan de verantwoordelijkheid van de Onderaannemer of aan zijn verplichtingen onder de Onderaannemingsovereenkomst. De Onderaannemer staat zelf in en is als enige verantwoordelijk voor de eventuele vrijstellingen en overschrijdingen van de gedekte schadebedragen in de door hem op grond van de Onderaannemingsovereenkomst afgesloten verzekeringsovereenkomsten.

22. TEKORTKOMINGEN EN VOORTIJDIGE BEÏNDIGING

22.1. Algemeen

De rechten van de Aannemer op grond van dit artikel 22, gelden onverminderd de andere rechten van de Aannemer op basis van de Onderaannemingsovereenkomst en/of de regelgeving (in het bijzonder wat betreft het recht van de Aannemer op integrale vergoeding van door de Aannemer, ingevolge een tekortkoming van de Onderaannemer, geleden aangetoonde schade).

22.2. Tekortkomingen

- (a) In geval van enige gebrekkige uitvoering door de Onderaannemer van zijn verplichtingen onder de Onderaannemingsovereenkomst, kan:
- (i) de Aannemer de Onderaannemer daarvoor schriftelijk in gebreke stellen, desgevallend, met bepaling van een (door de Aannemer te bepalen) redelijke termijn waarbinnen die tekortkoming door de Onderaannemer moet worden verholpen; en/of
 - (ii) de Aannemer de stand van de werken van de Onderaannemer tegensprekelijk (doen) vaststellen, na de Onderaannemer daarvoor – minstens 48 uur op voorhand – schriftelijk te hebben uitgenodigd.
In geval van afwezigheid van de Onderaannemer ondanks voormelde uitnodiging, kan de Aannemer de stand van de werken van de Onderaannemer – op kosten van de Onderaannemer – door een gerechtsdeurwaarder (of andere onafhankelijke partij) laten vaststellen, waarbij de vaststellingen van die gerechtsdeurwaarder (of andere partij) tegenstelbaar zullen zijn aan de Onderaannemer en zullen worden geacht tegensprekelijk te zijn opgemaakt. Indien de stand van de werken van de Onderaannemer voldoende duidelijk is (bijvoorbeeld op basis van duidelijke foto's met datumaanduiding of op basis van vaststellingen van de Opdrachtgever of diens raadgevers), is de Aannemer er evenwel niet toe verplicht om hiervoor beroep te doen op een gerechtsdeurwaarder (of andere partij), doch zijn de vaststellingen van de Aannemer als zodanig tegenstelbaar aan de Onderaannemer.
- (b) Onverminderd artikel 22.1 (en desgevallend bovenop de in de Hoofdaannemingsovereenkomst voorziene, corresponderende straffen, boetes en/of forfaitaire schadevergoedingen), heeft de Aannemer, zonder voorafgaande ingebrekestelling, recht op betaling door de Onderaannemer van een schadevergoeding van:
- (i) 250 euro per kalenderdag vertraging, ingeval van het laattijdig overmaken aan de Aannemer van uitvoeringsdocumenten (waaronder – doch niet uitsluitend – het technisch dossier);
 - (ii) 250 euro per geval per kalenderdag vertraging, ingeval van overschrijding door de Onderaannemer van de in (of conform) artikel 15(b) bepaalde hersteltermijnen;
 - (iii) 500 euro per geval per kalenderdag, ingeval van een tekortkoming van de Onderaannemer of diens – rechtstreekse of onrechtstreekse – onderaannemers (ongeacht hun rang in de keten) met betrekking tot algemeen geldende of specifiek van toepassing zijnde veiligheidsprincipes, die aanleiding (kunnen) geven tot onveilige situaties of substantiële schade;
 - (iv) 1.000 euro per geval, in geval van enige schending in hoofde van de Onderaannemer of in hoofde van diens – rechtstreekse of onrechtstreekse – onderaannemers (ongeacht hun rang in de keten) van artikel 12;
 - (v) 1.000 euro per geval, in geval van enige schending door de Onderaannemer, zijn onderaannemer(s) of de na zijn onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang) van artikel 13;
 - (vi) 150 euro per geval per kalenderdag, ingeval van een schending door de Onderaannemer van de toepasselijke bouwplaatsregels;
 - (vii) 250 euro per geval, ingeval van onregelmatige afwezigheid van de Onderaannemer op een werf- of projectvergadering;
 - (viii) 350 euro per kalenderdag per geval, in geval van enige andere tekortkoming van de Onderaannemer die niet – binnen de door de Aannemer overeengekomen artikel 22.2(a) bepaalde hersteltermijn – door de Onderaannemers is rechtgezet of verholpen.
- (c) In gebeurlijk geval, kunnen de in artikel 22.2(b) bedoelde schadevergoedingen, door de Aannemer, naar eigen goeddunken:
- (i) van rechtswege worden verrekend met alle eventuele bedragen die de Aannemer uit hoofde van de Onderaannemingsovereenkomst nog aan de Onderaannemers is verschuldigd; en/of
 - (ii) worden afgeroepen onder de uitvoeringsgarantie.

22.3. Voortijdige beëindiging/vervanging van de Onderaannemer

- (a) De Aannemer kan – naar eigen goeddunken – (1) de Onderaannemingsovereenkomst eenzijdig, onmiddellijk en zonder voorafgaande gerechtelijke tussenkomst beëindigen of (2) op kosten en risico van de Onderaannemer, zonder voorafgaande rechterlijke tussenkomst, een vervangende onderaannemer aanstellen voor de verderzetting van de werken, indien:
- (i) de Onderaannemer zijn faillissement aanvraagt of in staat van faillissement wordt gesteld (of anderszins in een staat van onvermogen of staking van betaling terecht komt);
 - (ii) de Onderaannemer wordt ontbonden of vereffend;
 - (iii) de Onderaannemer (of een van diens – rechtstreekse of onrechtstreekse – onderaannemers) niet (langer) voldoet aan de, desgevallend, in de Hoofdaannemingsovereenkomst of de daarop toepasselijke regelgeving voorziene, vereisten inzake onderaanneming;
 - (iv) het, desgevallend vereiste, bewijs van erkenning niet tijdig wordt voorgelegd of indien de (desgevallend) vereiste erkenning wordt verloren tijdens de uitvoering van de Deelopdracht;
 - (v) de Onderaannemer de uitvoering van (nagenoeg) alle werken op de bouwplaats stopzet, tenzij dit is voorzien in een tevoren door de Onderaannemer opgemaakte en door de Aannemer aanvaarde planning;
 - (vi) de Onderaannemer nalaat de voorschriften inzake veiligheid van toepassing op de bouwplaats na te leven, waardoor de veiligheid van goederen en/of personen ernstig in het gedrang komt;
 - (vii) de Onderaannemer op enigerlei wijze is betrokken bij handel in verboden goederen of diensten of fraude;
 - (viii) de geplande einddatum of een andere bindende (deel)termijn, met meer dan 15 kalenderdagen wordt overschreden (evenals indien en van zodra vaststaat dat de geplande einddatum of een andere bindend (deel)termijn onvermijdelijk met meer dan 15 kalenderdagen zal worden overschreden);

- (ix) de Aannemer door de sociale inspectie schriftelijk in kennis wordt gesteld van een zwaarwichtige inbreuk door de Onderaannemer, zijn onderaannemer(s) of, desgevallend, de na zijn onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) op hun verplichting om aan hun werknemers tijdig het loon te betalen waarop deze recht hebben;
 - (x) de Aannemer kennis krijgt van de tewerkstelling door de Onderaannemer, zijn onderaannemer(s) of de na zijn onderaannemer(s) komende onderaannemer(s) (ongeacht hun rang) van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen bij de uitvoering van de Deelopdracht;
 - (xi) de Onderaannemer (of één van zijn onderaannemers, ongeacht diens rangorde in de keten der onderaannemers) nalaat om zijn wettelijke verplichtingen na te leven (en dit in het bijzonder, doch niet uitsluitend, wat zijn sociale, fiscale en arbeidsrechtelijke verplichtingen betreft, evenals zijn verplichtingen inzake loon, aanwezigheidsregistratie, erkenning, rechtsgeldig verblijf in het land van uitvoering en tewerkstelling van buitenlanders);
 - (xii) enige andere tekortkoming van de Onderaannemer, niet binnen de daarvoor door de Aannemer overeenkomstig artikel 22.2(a) vastgestelde termijn, is verholpen.
- (b) In alle in artikel 22.3(a) vermelde gevallen, is de Aannemer ten aanzien van de Onderaannemer gerechtigd op integrale vergoeding voor de door de Aannemer geleden schade (met inbegrip van, doch niet uitsluitend, de meerkosten van de Aannemer voor het aanstellen van een vervangende onderaannemer voor de afwerking van de Deelopdracht). Omgekeerd heeft de Onderaannemer ten aanzien van de Aannemer in dergelijk geval geen enkel recht op enige schadevergoeding.

22.4. Beëindiging van de Hoofdaannemingsovereenkomst

De Onderaannemingsovereenkomst eindigt van rechtswege indien en op het tijdstip dat de Hoofdaannemingsovereenkomst (ongeacht de oorzaak daarvan) wordt beëindigd. Indien aan de beëindiging van de Hoofdaannemingsovereenkomst:

- (i) enige tekortkoming van de Onderaannemer ten grondslag ligt, is de Aannemer ten aanzien van de Onderaannemer gerechtigd op betaling van een schadevergoeding conform artikel 22.3(b);
- (ii) geen enkele tekortkoming van de Onderaannemer ten grondslag ligt, is de Onderaannemer gerechtigd op betaling van een schadevergoeding conform artikel 22.5, met dien verstande dat dergelijke vergoeding in geen geval hoger kan zijn dan de vergoeding waarop de Aannemer – desgevallend – gerechtigd is t.a.v. de Opdrachtgever voor het gedeelte van de Opdracht dat de Deelopdracht betreft.

22.5. Vrijwillige beëindiging

- (a) De Aannemer mag de Onderaannemingsovereenkomst te allen tijde – naar eigen goeddunken en zonder motivering – eenzijdig beëindigen door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de Onderaannemer.
- (b) Alsdan heeft de Onderaannemer, in afwijking van artikel 1794 van het (oud) Burgerlijk Wetboek en onverminderd artikel 5.2(b), vanwege de Aannemer enkel recht op betaling van een forfaitaire vergoeding uit hoofde van winstderving ten belope van 2,5% van het afgezegde gedeelte van de Deelopdracht bovenop de betaling van alle nuttig en behoorlijk uitgevoerde werken tot op het ogenblik van de schriftelijke kennisgeving en de overige tot dan nuttig gemaakte, en door de Onderaannemer aangetoonde kosten.

22.6. Gevolgen van voortijdige beëindiging

- (a) Ongeacht de oorzaak van de voortijdige beëindiging van de Onderaannemingsovereenkomst heeft de Aannemer het recht om alle door de Onderaannemer ter uitvoering van de Onderaannemingsovereenkomst opgemaakte uitvoeringsdocumenten, plannen, bescheiden, berekeningen, tekeningen, nota's en bestanden, aan te wenden voor de afwerking van de Deelopdracht. De Onderaannemer overhandigt daartoe op eerste verzoek van de Aannemer, aan de Aannemer hetzij het origineel, hetzij een kopie van voornoemde uitvoeringsdocumenten, plannen, bescheiden, berekeningen, tekeningen, nota's en bestanden, ongeacht of alle vorderingsstaten reeds vereffend waren of niet. Bestanden worden overgemaakt in een door de Aannemer leesbaar en bewerkbaar formaat, zonder paswoorden of een andere beveiliging.
- (b) In geval van voortijdige beëindiging van de Onderaannemingsovereenkomst (ongeacht de oorzaak daarvan), dient de Onderaannemer onmiddellijk de bouwplaats te verlaten en, naar keuze van de Aannemer:
 - (i) al zijn resterende (en, desgevallend, reeds bestelde) bouwstoffen en materieel van de bouwplaats te verwijderen of – op eenvoudig verzoek daartoe van de Aannemer – aan de Aannemer:
 - wat materieel betreft, zo lang als nodig, kosteloos ter beschikking te stellen; en
 - wat bouwstoffen betreft, over te dragen;met het oog op verdere afwerking van de Deelopdracht door (of in opdracht van) de Aannemer; en/of
 - (ii) eventuele onderaannemings- of leveringsovereenkomsten gesloten door de Onderaannemer m.b.t. de uitvoering van de Deelopdracht, aan de Aannemer over te dragen. Te dien einde, dient de Onderaannemer in al zijn onderaannemings- of leveringsovereenkomsten de nodige bepalingen op te nemen die hiertoe strekken.

23. COMMUNICATIE EN PUBLICITEIT

- (a) Behoudens indien uitdrukkelijk anders wordt overeengekomen, neemt de Onderaannemer in geen geval rechtstreeks contact op met de Opdrachtgever en diens ontwerp- en studiebureau(s) (in het bijzonder – doch niet uitsluitend – onthoudt de Onderaannemer zich ervan om, al dan niet op eigen initiatief, enig(e) prijsopgave of technisch voorstel over te maken aan de Opdrachtgever of diens raadgevers zonder voorafgaande, uitdrukkelijke en schriftelijke toelating van de Aannemer). Indien de Onderaannemer rechtstreeks door de Opdrachtgever of diens ontwerp- of studiebureau(s) zou worden gecontacteerd, verwijst de Onderaannemer de Opdrachtgever (of diens ontwerp- of studiebureau(s)) door naar de Aannemer. Telkens op eenvoudig verzoek daartoe van de Aannemer, dient de Onderaannemer de Aannemer bij te staan bij (de coördinatie van alle) contacten met de Opdrachtgever (of diens ontwerp- en studiebureau(s)) m.b.t. de Deelopdracht.
- (b) Alle goedkeuringen, toe- en instemmingen van de Aannemer die nodig zijn op basis van de Onderaannemingsovereenkomst, dienen steeds voorafgaandelijk, uitdrukkelijk en schriftelijk door de Onderaannemer te worden verkregen. De Onderaannemer verklaart en erkent uitdrukkelijk dat gebeurlijke goedkeuringen, toe- en instemmingen van de Aannemer in geen geval stilzwijgend of impliciet kunnen geschieden.
- (c) De Onderaannemer zal zich ervan onthouden de Aannemer met nodeloze briefwisseling te belasten en dient steeds prioriteit te geven aan de uitvoering van de Deelopdracht. In geen geval zal het uitblijven van een reactie van de Aannemer op een schrijven van de Onderaannemer over een onderwerp waaromtrent de Aannemer zijn standpunt reeds kenbaar heeft gemaakt, als een (impliciete) instemming door de Aannemer met de inhoud van dat schrijven van de Onderaannemer kunnen worden beschouwd.
- (d) Zonder toelating van de Aannemer, is het de Onderaannemer niet toegestaan om publiciteitsborden aan te brengen op de bouwplaats. Publiciteitsborden van de Onderaannemer, geplaatst zonder toelating of in strijd met de instructies daaromtrent van de Aannemer, mogen

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

onverwijld door (of in opdracht van) de Aannemer – zonder voorafgaande ingebrekestelling – van de bouwplaats worden verwijderd, op kosten en risico van de Onderaannemer.

- (e) De Onderaannemer dient, indien dat in de bijzondere voorwaarden is voorzien of op uitdrukkelijk verzoek daartoe van de Aannemer, voor de uitwisseling van informatie m.b.t. de Deelopdracht, gebruik te maken van het daartoe door de Aannemer aangeduide elektronisch informatie-uitwisselingsplatform (zonder uit hoofde daarvan aanspraak te kunnen maken op enige meerprijs of termijnsverlenging). Alle documenten die op elektronische wijze aan de Aannemer worden overgemaakt, dienen te worden overgemaakt in een leesbaar en bewerkbaar formaat, zonder paswoord of andere beveiliging.
- (f) De Onderaannemer en diens werknemers en aangestelden (voor wie de Onderaannemer zich sterk maakt) zullen zich ervan onthouden om, zonder voorafgaande, uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van de Aannemer, over de uitvoering van de Deelopdracht te communiceren op sociale media (of andere, publiek toegankelijke, fora).
- (g) Alle communicatie m.b.t. de uitvoering van de Deelopdracht geschiedt in de taal van het taalgebied waarin de maatschappelijke zetel van de Aannemer is gevestigd.

24. TOEPASSELIJK RECHT & BEVOEGDE RECHTBANKEN

- (a) De Onderaannemingsovereenkomst wordt beheerst door het Belgisch recht.
- (b) Gebeurlijke betwistingen die zouden rijzen in verband met de Onderaannemingsovereenkomst, behoren tot de uitsluitende bevoegdheid van de rechtbanken van het gerechtelijk arrondissement Oost-Vlaanderen, afdeling Gent.
- (c) In geval de Aannemer betrokken raakt in een geding in verband met de uitvoering van de Deelopdracht, is de Onderaannemer verplicht om – op eenvoudig verzoek daartoe van de Aannemer – vrijwillig tussen te komen in het geding ter vrijwaring van de Aannemer, ongeacht voor welke rechtbank of geschillenbeslechtsorgaan dit geschiedt.

25. SLOTBEPALINGEN

- (a) Wijzigingen – Geen enkele wijziging van de Onderaannemingsovereenkomst is bindend, tenzij daarover wilsovereenstemming bestaat tussen de partijen en deze wijziging schriftelijk is vastgelegd en is ondertekend en gedagtekend door de partijen.
- (b) Toereikendheid van betalingen – Verstoring contractueel evenwicht – De Onderaannemer verklaart en erkent uitdrukkelijk dat alle risico's die overeenkomstig de bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst te zijnen laste zijn en worden gelegd (waaronder bijvoorbeeld, doch niet uitsluitend, de (economische) risico's die gepaard gaan met het in artikel 5 bedoelde back-to-back principe), volledig voor zijn rekening komen en als dusdanig reeds afdoende zijn verrekend in de prijs (zodat daar dus een tegenprestatie van de Aannemer tegenover staat), tenzij de Onderaannemingsovereenkomst uitdrukkelijk anders bepaalt of dergelijke risico's zijn ontstaan of veroorzaakt door toedoen, fout of nalatigheid van de Aannemer.
Wat onvoorziene omstandigheden betreft die het contractueel evenwicht verstoren, stellen partijen vast dat zij wetens en willens de Onderaannemingsovereenkomst (zijn) aan(ge)gaan en dat de mechanismen die in de Onderaannemingsovereenkomst zijn voorzien, eventuele onvoorziene omstandigheden die zich zouden voordoen, alsmede de gevolgen daarvan, (al) voldoende (beogen te) ondervangen. Behoudens indien en voor zover de Aannemer zich, overeenkomstig de bepalingen van de Hoofdaannemingsovereenkomst, daarop zou kunnen beroepen t.a.v. de Opdrachtgever (in welk geval dat tussen partijen zal worden afgehandeld op basis van het back-to-back principe), komen partijen uitdrukkelijk overeen dat artikel 5.74 van het nieuw Burgerlijk Wetboek niet van toepassing is op de Onderaannemingsovereenkomst.
- (c) (Tijdelijke) vennootschapsvormen zonder rechtspersoonlijkheid – Om misverstanden te vermijden, wordt benadrukt dat, indien de Onderaannemer de vorm aanneemt van een (tijdelijke) vennootschapsvorm zonder rechtspersoonlijkheid (behoudens indien in de bijzondere voorwaarden uitdrukkelijk anders is bepaald):
 - (i) de vennoten van dergelijke (tijdelijke) vennootschapsvorm zonder rechtspersoonlijkheid t.a.v. de Aannemer hoofdelijk en ondeelbaar gehouden zijn; en
 - (ii) met de term "Onderaannemer" in de Onderaannemingsovereenkomst zowel wordt bedoeld op de eigenlijke (tijdelijke) vennootschapsvorm zonder rechtspersoonlijkheid, als op de onderscheiden vennoten van de (tijdelijke) vennootschapsvorm zonder rechtspersoonlijkheid.
- (d) Schadebeperkingsplicht – De Onderaannemer verbindt zich ertoe om, op zijn kosten, steeds alle redelijke schadebeperkende maatregelen te nemen, indien hij – op grond van de bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst – recht heeft op vergoeding van geleden schade door de Aannemer.
- (e) Gehele overeenkomst – De Onderaannemingsovereenkomst omvat alle afspraken die door de partijen zijn gemaakt over het onderwerp van de Onderaannemingsovereenkomst en vervangt alle eerdere afspraken, briefwisseling en informatie-uitwisseling daarover tussen de partijen. Gebeurlijke opmerkingen of voorbehouden van de Onderaannemer bij de bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst, worden voor niet geschreven gehouden behoudens indien dergelijke voorbehouden of opmerkingen door de Aannemer uitdrukkelijk zijn aanvaard.
Partijen verklaren en erkennen uitdrukkelijk dat:
 - (i) de Onderaannemingsovereenkomst het resultaat is van faire onderhandelingen te goeder trouw tussen gelijkwaardige partijen (waarbij de Onderaannemer erkent de kans te hebben gekregen om over deze algemene voorwaarden te onderhandelen);
 - (ii) zij zich volledig vertrouwd hebben kunnen maken met de draagwijdte van deze Onderaannemingsovereenkomst en deze Onderaannemingsovereenkomst met kennis van zaken hebben afgesloten;
 - (iii) dat alle in de Onderaannemingsovereenkomst opgenomen bedragen en schadevergoedingen, overeenkomen met schade die partijen redelijkerwijze konden voorzien; en
 - (iv) in de Onderaannemingsovereenkomst, rekening houdend met onder meer de bedongen (tegen)prestaties over en weer, geen risico's te hunnen laste worden gelegd die normaal op de andere partij rusten.
- (f) (Geen) verzaking – Onder geen beding kan de Aannemer – bij gebrek aan een uitdrukkelijke en schriftelijke verklaring van de Aannemer in die zin – op enig ogenblik worden geacht impliciet aan enige bepaling van de Onderaannemingsovereenkomst te hebben verzaakt. Een gebeurlijke niet-strikte toepassing door de Aannemer van zijn rechten onder de Onderaannemingsovereenkomst in een welbepaald geval (zoals bijvoorbeeld ingeval van een tekortkoming van de Onderaannemer), kan in hoofde van de Aannemer in geen geval als een afstand van of verzaking aan die rechten m.b.t. toekomstige gevallen worden beschouwd (zo doet het feit dat de Aannemer op een bepaalde factuur van de Onderaannemer geen inhouding zou hebben verricht overeenkomstig artikel 6(c), bijvoorbeeld geenszins afbreuk aan het recht van de Aannemer om dergelijke inhoudingen op de volgende factu(u)r(en) van de Onderaannemer te verrichten).

ALGEMENE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

- (g) Rechtsvorderingen – Onverminderd gebeurlijke kortere (meldings)termijnen die gelden op basis van deze Onderaannemingsovereenkomst, dient elke vordering in rechte m.b.t. de Deelopdracht door de Onderaannemer alleszins, op straffe van verval, uiterlijk binnen één jaar na:
- (i) de datum van toekenning van de voorlopige oplevering, wat feiten of omstandigheden betreft die zich voorafgaand aan de voorlopige oplevering hebben voorgedaan;
 - (ii) het verstrijken van de waarborgperiode, wat feiten of omstandigheden betreft die zich tijdens de waarborgperiode hebben voorgedaan; aanhangig te zijn gemaakt bij de rechtbank.
- (h) Voortdurende verplichtingen – Het einde of de beëindiging van de Onderaannemingsovereenkomst (ongeacht de oorzaak daarvan) laat de verplichtingen van de Onderaannemer, welke naar hun aard bestemd zijn om na afloop van de Onderaannemingsovereenkomst voort te duren, onverlet.
- (i) Relatieve nietigheid – Voor zover mogelijk doen partijen afstand van hun recht om zich te beroepen op de nietigheid of vernietigbaarheid van de Onderaannemingsovereenkomst.
- (j) Deelbaarheid en conversie – De gebeurlijke ongeldigheid, onwettigheid of niet afdwingbaarheid van enige bepaling van de Onderaannemingsovereenkomst heeft geen effect op de geldigheid, wettigheid of afdwingbaarheid van enige andere bepaling van de Onderaannemingsovereenkomst of van de Onderaannemingsovereenkomst in haar geheel. In de mate enige bepaling van deze Onderaannemingsovereenkomst ongeldig, onwettig of niet afdwingbaar zou zijn, verbinden de partijen zich ertoe om te goeder trouw te onderhandelen over een clause die het beoogde effect van de ongeldige, nietige of niet afdwingbare bepaling zo dicht mogelijk benadert.